

116 21
58 22 110
2.2

การติดตามผลงานบัณฑิตวิชาเอกศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ปริญญาโท

ของ

นवलลอ นิมอนันตกุล

1 พ.ย. 2537

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา

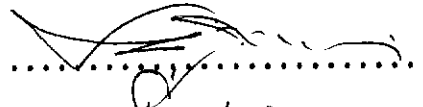
มีนาคม 2537

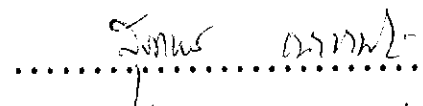
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

190997

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานินพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็น
สมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตวิชา เอกศิลปศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

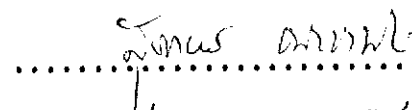
คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(อาจารย์ สุนจน์ โตนวล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ สุภาพร ชนะชานนท์)

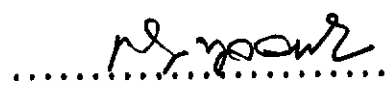
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(อาจารย์ สุนจน์ โตนวล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ สุภาพร ชนะชานนท์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณรัตน์ ตั้งเจริญ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานินพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 4 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2537

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความอนุเคราะห์ของ อาจารย์ สุนจน์ โทณวล อาจารย์สุภาพร ฐานะขานันท์ ประธานและกรรมการผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องในการจัดทำปริญญานิพนธ์ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จด้วยดี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณรัตน์ ตั้งเจริญ ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการร่วมในการสอบปากเปล่า ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มะลิฉัตร เอื้ออนันท์ รองศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุนันท์ ศลโกสม รองศาสตราจารย์ หม่อมหลวง ประทีป มาลากุล อาจารย์สุวรรณีรัตน์ นาคภักดี ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาตรวจความเที่ยงตรงของแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนคณาจารย์ที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวนามที่ได้กรุณาในการทดลองใช้แบบสอบถามและให้คำแนะนำต่าง ๆ ในการทำวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณเมหาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษารุ่นที่แปดและท่านผู้บังคับบัญชาที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณ อาจารย์วัลลภ สุวรรณี อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่ได้กรุณาสนับสนุนการทำวิจัย และขอขอบคุณเพื่อนอาจารย์ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้

นวลลออ นุ่มอนันตกุล

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
	สมมุติฐานการศึกษาค้นคว้า	26
3	วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	27
	กลุ่มตัวอย่าง	27
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	28
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	29
	วิธีการรวบรวมข้อมูล	30
	การวิเคราะห์ข้อมูล	30
	สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล	31
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	ตอนที่ 1 สถานภาพของมหาวิทยาลัย	34

ตอนที่ 2	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของ มหาดำเนินคดี ตามทฤษฎีของตนเอง	36
ตอนที่ 3	ปัญหาในการปฏิบัติงานและข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อ ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	43
ตอนที่ 4	สถานภาพของผู้บังคับบัญชา	45
ตอนที่ 5	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของ มหาดำเนินคดี ตามทฤษฎีของผู้บังคับบัญชา	47
ตอนที่ 6	ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานของ มหาดำเนินคดี ตามทฤษฎีของผู้บังคับบัญชา	54
ตอนที่ 7	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานของ มหาดำเนินคดี ตามทฤษฎีของมหาดำเนินคดีและผู้บังคับบัญชา	54
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	65
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	65
	การวิเคราะห์ข้อมูล	66
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
	อภิปรายผล	68
	ข้อเสนอแนะ	75
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	76
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	82
ประวัติย่อของผู้วิจัย	101

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	สถานภาพของมหาดำเนินการ	34
2	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาดำเนินการ ในด้านการสอน ตามทรรคคณะของมหาดำเนินการ	37
3	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาดำเนินการ ในด้านวิชาการ ตามทรรคคณะของมหาดำเนินการ	38
4	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาดำเนินการ ในด้านการบริการสังคม ตามทรรคคณะของมหาดำเนินการ	40
5	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาดำเนินการ ในคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ ตามทรรคคณะของมหาดำเนินการ	41
6	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาดำเนินการ รวมทุกด้าน ตามทรรคคณะของมหาดำเนินการ	43
7	สถานภาพของผู้บังคับบัญชา	45
8	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาดำเนินการ ในด้านการสอน ตามทรรคคณะของผู้บังคับบัญชา	47
9	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาดำเนินการ ในด้านวิชาการ ตามทรรคคณะของผู้บังคับบัญชา	49
10	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาดำเนินการ ในด้านการบริการสังคม ตามทรรคคณะของผู้บังคับบัญชา	50
11	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาดำเนินการ ในคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ ตามทรรคคณะของผู้บังคับบัญชา	52
12	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาดำเนินการ รวมทุกด้าน ตามทรรคคณะของผู้บังคับบัญชา	53

ตาราง	หน้า
13 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เป็นรายข้อในด้านการสอน ตามทฤษฎีของมหาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและผู้บังคับบัญชา	55
14 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เป็นรายข้อในด้านวิชาการ ตามทฤษฎีของมหาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและผู้บังคับบัญชา	57
15 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เป็นรายข้อในด้านการบริการสังคม ตามทฤษฎีของมหาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและผู้บังคับบัญชา	59
16 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เป็นรายข้อ ในคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ ตามทฤษฎีของมหาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและผู้บังคับบัญชา	61
17 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี รวมทุกด้าน ตามทฤษฎีของมหาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีและผู้บังคับบัญชา	64

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภารกิจที่สำคัญของประเทศไทยขณะนี้ คือการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจะส่งผลให้คุณภาพชีวิตของคนทั้งประเทศดีขึ้น นั่นคือมีการกินดีอยู่ดี มีความปลอดภัย และสามารถทำประโยชน์ให้แก่บ้านเมืองได้ ปัจจัยที่เป็นสิ่งสร้างคุณภาพชีวิตของคนให้ดีขึ้นนั้น จึงขึ้นอยู่กับการศึกษาเป็นสำคัญดังที่ ก่อ สวัสดิทานิช (2511 : 12) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาทรัพยากรบุคคลเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยระบบการศึกษา เพื่อนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพในอาชีพ ทำให้คุณภาพของสังคมดีขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาประเทศและสังคม เมื่อเราเชื่อว่าระบบการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศแล้ว บุคคลที่อยู่ในวงการศึกษาคือครู จึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการผลิตคนเข้าสู่อาชีพต่าง ๆ เพราะเหตุว่าครูเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ทั้งยังมีส่วนในการปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม ให้ผู้เรียนได้พัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ไปพร้อม ๆ กันไม่ว่าจะผลิตคนเพื่อไปรองรับสาขาวิชาชีพใดก็ตาม นั่นหมายถึงว่า ผู้ที่ได้รับการศึกษาในวิชาชีพนั้นจะเป็นผู้มีส่วนร่วมเป็นกลไกในการพัฒนาประเทศ และได้บรรลุถึงจุดหมายของการศึกษาในวิชาชีพนั้น

ศิลปศึกษาเป็นวิชาชีพหนึ่งที่มีจุดหมายผลิตคนเข้าสู่อาชีพครูสอนศิลปะ สามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ทางศิลปะ มีทักษะและทัศนคติที่ดีต่อศิลปะ ดังนั้นเนื้อหาวิชาจึงว่าด้วยวิชาศิลปะแขนงต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการเรียนวิชาทางการศึกษา ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบทางการศึกษา เช่น วิธีการสอน พัฒนาการของผู้เรียน ตลอดจนองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดวิชาศิลปะได้อย่างมีประสิทธิภาพ มะลินันท์ เอื้ออนันท์ (ม.ป.ป. : 58) กล่าวถึงจุดหมายในการเรียนศิลปศึกษาว่า ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้

ทักษะ เจตคติที่ดีต่อกระบวนการสอนในระดับต่าง ๆ ส่วนแนวทางในการจัดการเรียนการสอน เป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน ภายใต้งานของระบบการศึกษา และฝึกฝนกิจกรรมทาง ศิลปะ เพื่อไปใช้ประโยชน์ตามความต้องการของบุคคลและสังคม

ในหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ปีพุทธศักราช 2503 ศิลปศึกษาถูกเรียกกัน ในความหมายที่เป็นวิชาหนึ่งในระบบการศึกษา ศิลปศึกษาในระดับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมให้ ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงออกตามความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อพัฒนาทางด้านร่างกายและ จิตใจ ซึ่ง วิรุณ ตั้งเจริญ (2526:18) ได้กล่าวถึงศิลปศึกษาในระดับนี้ว่า เป็นการปลูกฝัง ให้เด็กทุกระดับสามารถปรับปรุงตนเอง เพื่อการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม รักความก้าวหน้า มีรสนิยมอันดี ส่วนศิลปศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น เป็นการผลิตครูศิลปะออกไปสอนตามโรงเรียน ในระดับต่าง ๆ โรงเรียนเพาะช่าง (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในปัจจุบัน) ซึ่งเป็นสถาบัน การศึกษาแห่งแรกที่เปิดสอนวิชาด้านศิลปะ จัดตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2456 โดยมีจุดมุ่งหมายใน การฝึกฝนผู้เรียนให้มีความรู้ ความชำนาญในวิชาศิลปะการช่างด้านต่าง ๆ เพื่อประกอบ อาชีพด้วยความรู้ด้านศิลปะ ขณะเดียวกันได้เปิดสอนในหลักสูตรประถมศึกษา (ป.ป.ช.) และ ประโยคครูมัธยมศึกษา (ป.ม.ช.) ขึ้น ในช่วงนี้การศึกษาด้านศิลปศึกษายังไม่มีเปิดสอนใน ระดับปริญญาตรี จนกระทั่งในปี พ.ศ.2511 ได้เปิดสอนศิลปศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นเป็น ครั้งแรกที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร เพื่อผลิตบุคลากรทางการศึกษาในการเป็นครู ศิลปะ มิใช่เพื่อประกอบอาชีพทางช่างหรือศิลปิน พร้อมกันนี้ยังเป็นการผลิตบุคลากรให้เป็น นักวิชาการทางศิลปะควบคู่กันไปด้วย (อำนาจ เอ็นสบาย. 2535 : 89) ในปี พ.ศ.2518 วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้เปลี่ยนชื่อเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และภาควิชา ศิลปศึกษาได้เปลี่ยนชื่อเป็นภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม หลังจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้เปิด สอนวิชาเอกศิลปศึกษาไปแล้วในปี พ.ศ. 2511 ในปี พ.ศ. 2512 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดตั้งแผนกวิชาศิลปศึกษาขึ้นในคณะครุศาสตร์ และต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นภาควิชาศิลปศึกษา โดยมีจุดประสงค์ที่จะผลิตครูศิลปะเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าศิลปศึกษาในระยะนี้ได้เจริญก้าวหน้า ไปอีกก้าวหนึ่ง ทำให้มีผู้จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีเข้ามาเป็นครู สอนอยู่ในระบบการศึกษา

หลายระดับ นอกจากนี้ศิลปศึกษาในระดับปริญญาตรียังมีการเปิดสอนที่สถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ อีก
 เพื่อการผลิตครูเช่นเดียวกัน สถาบันเหล่านี้ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
 หรือในปัจจุบันคือ มหาวิทยาลัยบูรพา เปิดสอนวิชาเอกศิลปศึกษาขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2520 และ
 วิทยาลัยครู (สถาบันราชภัฏ ในขณะนั้น) หลายแห่ง แห่งแรกที่เปิดสอนคือ วิทยาลัยครูเพชรบุรี
 วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ซึ่งได้เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. 2520 ในเวลาต่อมาวิทยาลัยครูอีกหลายแห่ง
 ได้เปิดสอนหลักสูตรศิลปศึกษาขึ้น เพื่อรองรับการขยายตัวทางการศึกษาด้านศิลปศึกษา

การเปิดสอนศิลปศึกษามีได้สิ้นสุดเฉพาะระดับปริญญาตรีเท่านั้น ในปีพ.ศ. 2528 ภาค
 วิชาศิลปะและวัฒนธรรม คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และภาค
 วิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เปิดสอนศิลปศึกษาในระดับปริญญาโท
 ขึ้นอีกพร้อมกัน นับได้ว่าการสอนศิลปศึกษาได้ดำเนินไปพร้อมกับการพัฒนาการศึกษา โดยเป็น
 วิชาแขนงหนึ่งในระบบการศึกษาที่เท่าเทียมกับวิชาแขนงอื่น ในการเปิดสอนระดับปริญญาโทของ
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งหลักสูตรนี้ เรียกว่า หลักสูตรปริญญาการศึกษา
 มหาคัพทิต (กศ.ม.) วิชาเอกศิลปศึกษา พุทธศักราช 2527 มีจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ใน
 การที่จะสร้างมหาคัพทิตศิลปศึกษาให้มีความสามารถเพื่อพัฒนาหลักสูตรและการสอนศิลปะในระดับ
 ต่าง ๆ สามารถค้นคว้าวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้มหาคัพทิตศิลปศึกษาที่สำเร็จการศึกษา
 แล้ว สามารถเป็นผู้นำทางศิลปศึกษา มีวัฒนธรรม คุณธรรม และความสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม
 ตลอดจนให้มีลักษณะการสร้างสรรครสนิยมเพื่ออนุรักษ์ ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

การคำนึงถึงคุณภาพของการผลิตบัณฑิตซึ่งเป็นวิชาชีพชั้นสูงจึงเป็นสิ่งสำคัญ การที่จะ
 ทราบว่าสถาบันแห่งใด มีสมรรถภาพในการผลิตเพียงใด อาจพิจารณาได้จากคุณภาพของผลการ
 ศึกษาและประสิทธิภาพในการทำงานของระบบการศึกษา (ก่อ สวัสดิพานิช. 2511 : 15) การ
 ตรวจสอบ และประเมินผลคุณภาพของบัณฑิตด้วยวิธีการศึกษาติดตามผล (Follow up Study)
 จึงเป็นวิธีการที่ทำให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความสำเร็จ ความล้มเหลว ที่คนคิด และ
 ข้อคิดเห็น รวมทั้งคุณภาพและข้อบกพร่องของผู้สำเร็จการศึกษา ผลที่ได้รับจากการติดตามผลจะ

เป็นแนวทางและเป็นข้อมูลในการประเมินผล ทำให้ทราบถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วว่ามีคุณสมบัติดังที่หลักสูตรนี้คาดหวังไว้หรือไม่ การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา ยังเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้ศึกษาอยู่ สามารถช่วยให้แนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอนให้กับนักศึกษาปัจจุบัน ผู้รับผิดชอบงานบริหารวิชาการควรตรวจสอบดูหลักสูตร โดยวางโครงการสำรวจและติดตามผู้สำเร็จการศึกษาแล้วเป็นราย ๆ ไป และรับฟังความต้องการของสังคมให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (ประชุมสุข อ้าวอ้าวรุ่ง. 2522 : 40) จากเหตุผลดังกล่าว จึงเป็นการสมควรที่หลักสูตรต่าง ๆ เมื่อได้ใช้ไปในระยะหนึ่ง จะต้องได้รับการติดตามผล (ทวงมหาวิทาลัย. 2527 : 49) ลีเฟเวอร์ และคนอื่น ๆ (Lefever and others. 1950 : 540) ซึ่งให้เห็นถึงความสำคัญของการติดตามผลว่าผลที่ได้รับจากการติดตามผล จะเป็นข้อมูลในการประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และผลที่ได้ย่อมเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้ศึกษาอยู่มาก กล่าวคือ สามารถใช้เป็นข้อมูลในการฝึกอบรม และส่งเสริมเขาเหล่านั้นให้ออกไปประกอบอาชีพในสถานที่ต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น และยังสามารถใช้ในการจัดการศึกษาเพิ่มเติมแก่ผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วอีกด้วย นอกจากนี้การติดตามผลจะเป็นการช่วยเหลือผู้สำเร็จการศึกษาในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ของงาน เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Arbuckle. 1953 : 115)

จากการที่ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้ผลิตมหาดบัณฑิตวิชาเอกศิลปศึกษา สำเร็จการศึกษาแล้ว 4 รุ่น จำนวน 38 คน แต่ยังมีได้มีการติดตามผลว่ามหาดบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษามีคุณภาพเป็นอย่างไรบ้าง สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาดบัณฑิตวิชาเอกศิลปศึกษา เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอนของภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสนองต่อสถานการณ์ปัจจุบัน อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่สามารถทำประโยชน์ให้กับสังคมต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานของมหานัฏติตวิชา เอกศิลปศึกษา เฉพาะผู้ทำหน้าที่ในการสอน โดยศึกษาจาก

1. ทรรศนะของมหานัฏติตวิชา เอกศิลปศึกษา ที่มีต่อการปฏิบัติงานของตนเอง
2. ทรรศนะของผู้บังคับบัญชา ที่มีต่อการปฏิบัติงานของมหานัฏติตวิชา เอกศิลปศึกษา
3. การเปรียบเทียบทรรศนะของผู้บังคับบัญชากับทรรศนะของมหานัฏติตวิชา เอกศิลปศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานของมหานัฏติตวิชา เอกศิลปศึกษา

ศิลปศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานของมหานัฏติตวิชา เอกศิลปศึกษา

ความสำคัญของศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบในการประเมินผลหลักสูตรปริญญาการศึกษามหานัฏติต วิชา เอกศิลปศึกษา
2. ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูล ประกอบการพิจารณาในการปรับปรุงหลักสูตร ให้เหมาะสมต่อการนำไปใช้ปฏิบัติงานของมหานัฏติต วิชา เอกศิลปศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาติดตามผลการปฏิบัติงานของมหานัฏติตวิชา เอกศิลปศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นกลุ่มประชากร

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มมหานิติวิชาเอกศิลปศึกษา เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในปีพ.ศ. 2531-2535 เฉพาะผู้มีอาชีพเป็นครูผู้สอน จำนวน 29 คน
2. กลุ่มผู้บังคับบัญชาโดยตรงของมหานิติวิชาเอกศิลปศึกษา เช่น หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าภาควิชา หัวหน้าหมวดวิชา ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ จำนวน 29 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น
 - 1.1 มหานิติวิชาเอกศิลปศึกษา
 - 1.2 ผู้บังคับบัญชาของมหานิติ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของมหานิติวิชาเอกศิลปศึกษาในด้านต่าง ๆ รวม 4 ด้าน คือ
 - 2.1 ความสามารถ ด้านการสอน
 - 2.2 ความสามารถด้านวิชาการ
 - 2.3 ความสามารถด้านการบริการสังคม
 - 2.4 คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การติดตามผล หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของมหานิติวิชาเอกศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านบริการสังคม คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ ว่าได้ใช้ความรู้ความสามารถที่ได้

ศึกษาจากหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ในการปฏิบัติงานมากนักน้อยเพียงใด ตลอดจนความสามารถในการแก้ปัญหาอุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงาน

1.1 ความสามารถด้านการสอน หมายถึง พฤติกรรมของมหาบัณฑิตวิชาเอก ศิลปศึกษา เกี่ยวกับ

1.1.1 การเตรียมการสอน

1.1.2 กลวิธีในการถ่ายทอดความรู้

1.1.3 การนำทฤษฎีการสอนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ

1.1.4 การจัดกิจกรรม

1.1.5 การใช้อุปกรณ์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

1.1.6 การวัดผลและประเมินผล

1.2 ความสามารถทางด้านวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของมหาบัณฑิตวิชาเอก ศิลปศึกษาเกี่ยวกับ

1.2.1 การพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร และการนำความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรมาประยุกต์ใช้

1.2.2 การวิจัย ได้แก่ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัย และการนำความรู้ความเข้าใจในการวิจัยมาประยุกต์ใช้

1.2.3 การเขียนตำรา

1.2.4 การผลิตเอกสารประกอบการเรียนการสอน

1.2.5 การติดตามความเคลื่อนไหวด้านวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปศึกษา

1.3 ความสามารถด้านการบริการสังคม หมายถึง พฤติกรรมของมหาบัณฑิตวิชาเอกศิลปศึกษา ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมหรือการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อเผยแพร่และส่งเสริมความรู้ด้านศิลปศึกษาแก่สังคม ได้แก่

1.3.1 การจัดนิทรรศการ

- 1.3.2 การอภิปราย
- 1.3.3 การฝึกอบรม
- 1.3.4 การบรรยาย
- 1.3.5 การสาธิต
- 1.3.6 การเผยแพร่ความรู้โดยอาศัยสื่อมวลชน
- 1.3.7 การร่วมกิจกรรมเผยแพร่ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น
- 1.3.8 เป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับงานด้านศิลปศึกษาแก่หน่วยงานต่าง ๆ ใน

ชุมชนและสังคม

1.4 คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมของมหานัณฑิตที่แสดงออก
เกี่ยวกับ

- 1.4.1 การจัดการ
- 1.4.2 ความรับผิดชอบ
- 1.4.3 คุณธรรม
- 1.4.4 ความประพฤติ
- 1.4.5 บุคลิกภาพ
- 1.4.6 มนุษย์สัมพันธ์

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผลในงานวิจัยนี้ ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บังคับ
บัญชา และของมหานัณฑิตเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของมหานัณฑิต

2. ทรรศนะ หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก ทำที่ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งในทางบวก
หรือลบ ในการวิจัยนี้ หมายถึง ความคิดเห็นของมหานัณฑิต และความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มี
ต่อความสามารถในการปฏิบัติของมหานัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

3. มหานัณฑิตวิชาเอกศิลปศึกษา หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหานัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในปี

การศึกษา 2531 จนถึงผู้สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2535

4. ผู้บังคับบัญชา หมายถึง บุคคลระดับผู้บริหารที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของ มหาวิทยาลัยศิลปศึกษาโดยตรง เช่น หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าภาควิชา หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าสาขาวิชา ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ ที่อยู่ในสถานศึกษาที่มหาวิทยาลัยศิลปศึกษาปฏิบัติงานอยู่

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตวิชาเอกศิลปศึกษา ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรวิชาเอกศิลปศึกษา รายวิชา คำอธิบายรายวิชา
2. การติดตามผล ประกอบด้วย ความหมาย จุดมุ่งหมายของการติดตามผล การติดตามผล การปฏิบัติงาน ประโยชน์ของการติดตามผล วิธีการติดตามผล
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผล และประเมินผลหลักสูตร

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา (กศ.ม.)

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. เพื่อผลิตมหาบัณฑิตศิลปศึกษาให้มีความรู้ความสามารถเพื่อพัฒนาหลักสูตร และการสอนศิลปะ
2. เพื่อผลิตมหาบัณฑิตศิลปศึกษาให้มีความสามารถค้นคว้าวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อผลิตมหาบัณฑิตศิลปศึกษาให้เป็นผู้นำทางศิลปศึกษา มีวัฒนธรรม คุณธรรมและมีความสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม
4. เพื่อผลิตมหาบัณฑิตศิลปศึกษา ให้มีลักษณะการสร้างสรรค์สุนิยม เพื่ออนุรักษ์ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

จากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา จะเห็นได้ว่า มีแนวคิดในการที่จะผลิตบุคลากรให้เป็นผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง คือเป็นครูผู้สอนศิลปะที่มีความเป็นนักการศึกษาด้านศิลปะควบคู่กันไป ซึ่งอารี สุกธินันธุ์ (สัมภาษณ์ : 2536) ได้กล่าวถึงแนวคิดในหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษาไว้ว่า เนื่องจากการผลิตครูเพื่อไปสอนตามโรงเรียนมัธยมมิใช่ไปสอนโรงเรียนช่าง ศิลปศึกษาเป็น

การจัดการศึกษามายั้ระบบการศึกษา ครูผู้สอนจึงต้องมีคุณสมบัติทั้ง 4 ประการ คือ มีความรู้ด้านประวัติศาสตร์ศิลป์ มีความรู้เกี่ยวกับศิลปะปฏิบัติ มีความรู้เกี่ยวกับความนิยมชมชื่นทางศิลปะ และสามารถให้ความรู้นำไปสอนได้ จึงต้องเรียนวิชาทางการศึกษาควบคู่กันไปด้วย การสอนคนให้สอนได้นั้นนอกจากจะให้มีความรู้แล้ว จำเป็นต้องให้เขาอยู่ร่วมกับคนอื่นได้ การอยู่ร่วมกับคนอื่นได้นั้น วิชาทางด้านศิลปศาสตร์ (LIBERAL ARTS) มีความสำคัญมาก การเรียนศิลปะแล้วไม่มีการให้ผู้เรียนได้เรียนวิชาโทหรือวิชาทางศิลปศาสตร์ จะทำให้เกิดการอุดตันทางปัญญา และเชื่อว่าเมื่อเขามีความรู้ในวิชาชีพนจนประกอบอาชีพได้ เขาจะสามารถอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้ และเขาก็จะสามารถช่วยเหลือสังคมได้เช่นกัน

โครงสร้างของหลักสูตร วิชาเอกศิลปศึกษา

โครงสร้างของหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ประกอบด้วยรายวิชาในหมวดวิชาต่าง ๆ ดังนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา	ไม่น้อยกว่า	12	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	21	หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6	หน่วยกิต
4. วิทยานิพนธ์		6	หน่วยกิต
จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต			

1. หมวดวิชาพื้นฐานทางการศึกษา

วิชาพื้นฐานทางการศึกษา เป็นวิชาที่เป็นรากฐานของการศึกษา ในหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตทุกวิชาเอก และไม่เป็นวิชาพื้นฐานของวิชาเอกใด ๆ

2. หมวดวิชาเอก

วิชาเอกเป็นวิชาที่ฝึกนิสิต ให้มีคุณลักษณะตามความมุ่งหมายของแต่ละวิชาเอก

3. หมวดวิชาเลือกเสรี

วิชาเลือกเสรีเป็นวิชาที่ส่งเสริมให้นิสิตมีความรู้กว้างขวางขึ้น นิสิตจะเลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ที่เปิดสอนในระดับปริญญาโทเป็นวิชาเลือกเสรี ต้องได้รับอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาของรายวิชานั้น ๆ

4. วิทยานิพนธ์

นิสิตต้องเขียนวิทยานิพนธ์ เป็นการวิจัยปัญหาที่เกี่ยวกับการศึกษาหรือวิชาการที่เกี่ยวข้องทั้งการศึกษาและวิชาการ

รายวิชาในหมวดวิชาเอกศิลปศึกษา กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 21 หน่วยกิต ดังนี้

วิชาเอกบังคับ 15 หน่วยกิต

ศล 511	ทฤษฎีความรู้และศิลปศึกษา	3	(3-0-6)
ศล 514	การพัฒนาวิชาชีพศิลปศึกษา	3	(1-4-4)
ศล 521	ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์	3	(3-0-6)
ศล 531	การรับรู้เชิงวิเคราะห์	3	(2-2-5)
ศล 541	การวิจัยเชิงปฏิบัติการทัศนศิลป์ขั้นสูง 1	3	(1-4-5)

วิชาเอกเลือก ให้เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

ศล 512	หลักสูตรศิลปศึกษา	3	(3-0-6)
ศล 513	การบริหารทางศิลปศึกษา	3	(2-2-5)
ศล 515	การอนุรักษ์ศิลปะและสถาปัตยกรรม	3	(2-2-5)
ศล 516	การนิเทศน์และหอศิลป์	3	(2-2-5)
ศล 517	ศิลปะพื้นบ้าน	3	(3-0-6)
ศล 522	ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ตะวันออกและตะวันตก	3	(3-0-6)
ศล 523	สุนทรียศาสตร์วิจิตร	3	(2-2-5)

ศล 524	ทฤษฎีการสร้างสรรค์	3	(2-2-5)
ศล 532	ทฤษฎีการวิจารณ์ชั้นสูง	3	(2-2-5)
ศล 533	สัมมนาการวิจารณ์ศิลปะ	3	(1-4-4)
ศล 534	ประวัติศาสตร์ศิลป์	3	(3-0-6)
ศล 542	การวิจัยเชิงปฏิบัติการทัศนศิลป์ชั้นสูง 2	3	(1-4-4)
ศล 543	การวิจัยเชิงปฏิบัติการทัศนศิลป์ชั้นสูง 3	3	(1-4-4)
ศล 551	สัมมนาการวิจัยศิลปะและศิลปศึกษา	3	(3-0-6)

คำอธิบายรายวิชาในหมวดวิชาเอกศิลปศึกษา

ศล 511	ทฤษฎีความรู้และศิลปศึกษา ศึกษาค้นคว้าธรรมชาติของความรู้ และโครงสร้างของความรู้ การแสดง ออกด้านพุทธิปัญญาทางศิลปะและศิลปศึกษา	3	(3-0-6)
ศล 512	หลักสูตรศิลปศึกษา ศึกษาการสร้างและพัฒนาหลักสูตรศิลปศึกษาในระดับต่าง ๆ และการนำ ไปใช้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม	3	(3-0-6)
ศล 513	การบริหารทางศิลปศึกษา ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการบริหารทั่วไป หลักการบริหารศิลปศึกษาในโรงเรียน บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารศิลปศึกษาในโรงเรียน ในระดับต่าง ๆ ตลอด จนแนวโน้มของการจัดกิจกรรมศิลปศึกษานอกโรงเรียน	3	(2-2-5)
ศล 514	การพัฒนาวิชาชีพศิลปศึกษา ศึกษาและปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์ และปรับปรุงทฤษฎีกระบวนการเรียนการ สอนศิลปศึกษาในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา	3	(1-4-4)

- คล 515 การอนุรักษ์ศิลปะและสถาปัตยกรรม 3 (2-2-5)
 ศึกษาถึงหลักการซ่อมและสงวนรักษาโบราณวัตถุ โบราณสถานเกี่ยวกับสิ่ง
 แวดล้อม รวมถึงการศึกษาประวัติการอนุรักษ์ศิลปะทั้งสถาปัตยกรรมไทยและ
 สากล ตลอดจนจัดให้มีการทัศนศึกษา
- คล 516 การนิพนธ์ภัณฑุ์และหอศิลปะ 3 (2-2-5)
 ศึกษาหลักการจัดนิพนธ์ภัณฑุ์ และหอศิลปะทั่วไป และของสถานศึกษารวมถึง
 กระบวนการจัดแสดง การรวบรวม และการเก็บรักษาศิลปวัตถุ เอกสาร
 และการเผยแพร่
- คล 517 ศิลปะพื้นบ้าน 3 (3-0-6)
 ศึกษาเพื่อให้เข้าใจ และรู้จักคุณค่าของศิลปะพื้นบ้านในแต่ละท้องถิ่น รวมทั้ง
 ความเชื่อและการสืบทอดรูปแบบจากอดีตจนถึงปัจจุบัน
- คล 521 ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ 3 (3-0-6)
 ศึกษาหลักการของสุนทรียศาสตร์ แนวคิดที่เป็นบ่อเกิดของสุนทรียศาสตร์
 ด้านทฤษฎีและประสบการณ์ต่าง ๆ
- คล 522 ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ตะวันออกและตะวันตก 3 (3-0-6)
 ศึกษาหลักการ แนวคิด และนัยสำคัญของสุนทรียศาสตร์ตามแนวปรัชญา
 ตะวันออกและตะวันตก ตลอดจนการเปรียบเทียบ
- คล 523 สุนทรียศาสตร์วิจารณ์ 3 (2-2-5)
 ศึกษาและพัฒนาหลักการ แนวคิด ความรู้เชิงคุณค่าที่เกี่ยวกับสุนทรียภาพ
 และสุนทรียรส ตลอดจนการวิเคราะห์
- คล 524 ทฤษฎีการสร้างสรรค์ 3 (2-2-5)
 ศึกษาและวิจัยผลงานทัศนศิลป์ตามทฤษฎีการสร้างสรรค์ ทฤษฎีการรับรู้และ
 ทฤษฎีการถ่ายทอด โดยเน้นรูปแบบการรับรู้ที่สัมพันธ์กับกระบวนการการคิด
 การแสดงออกและจินตนาการ

- ศล 543 การวิจัยเชิงปฏิบัติการทัศนศิลป์ชั้นสูง 3 (1-4-4)
ศึกษาและวิจัยปฏิบัติการทางศิลปกรรม เพื่อประยุกต์ให้เป็นผลทางการศึกษา
ศิลปะให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม
- ศล 551 สัมมนาการวิจัยศิลปะและศิลปศึกษา 3 (3-0-6)
สัมมนาเพื่อวิเคราะห์ผลงานศิลปะ ภูมิภาคด้านศิลปะ และกระบวนการ
วิจัยทางศิลปะ เพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษา

การติดตามผล

ความหมายของการติดตามผล

การติดตามผล คือบริการที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อศึกษาติดตามผลการให้ความช่วยเหลือที่ทางโรงเรียนได้จัดให้กับนักเรียนของตน ว่าได้มีการพัฒนาหรือมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ มากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง และยังช่วยให้ทราบถึงข้อดีและข้อบกพร่องของโครงการให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป (พนม ลีมาจารย์ 2533 : 226)

สงวน สิทธิเลิศอรุณ (2530 : 14) กล่าวถึงการติดตามผลว่า เป็นบริการที่จะรวบรวมข้อมูล หรือข้อเท็จจริงของการจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษาว่าบรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด เพื่อให้ผู้ดำเนินการแนะแนวทราบว่า ผู้ใช้บริการยังต้องการความช่วยเหลือด้านใดบ้าง จะได้นำมาปรับปรุงบริการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภ (ม.ป.ป. : 250) ที่กล่าวว่า การติดตามผลเป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อตรวจสอบว่า บริการแนะแนวที่โรงเรียนจัดขึ้นนั้นได้ผลมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงทัศนคติ ข้อคิดเห็น ความต้องการของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่และจบไปแล้วว่าเป็นอย่างไร

- ศล 543 การวิจัยเชิงปฏิบัติการที่คนศิลปะชั้นสูง 3 (1-4-4)
ศึกษาและวิจัยปฏิบัติการทางศิลปกรรม เพื่อประยุกต์ให้เป็นผลทางการศึกษา ศิลปะให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม
- ศล 551 สัมมนาการวิจัยศิลปะและศิลปศึกษา 3 (3-0-6)
สัมมนาเพื่อวิเคราะห์ผลงานศิลปะ ภูมิภาคด้านศิลปะ และกระบวนการ วิจัยทางศิลปะ เพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษา

การติดตามผล

ความหมายของการติดตามผล

การติดตามผล คือบริการที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อศึกษาติดตามผลการให้ความช่วยเหลือที่ทางโรงเรียนได้จัดให้กับนักเรียนของตน ว่าได้มีการพัฒนาหรือมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ มากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง และยังช่วยให้ทราบถึงข้อดีและข้อบกพร่องของโครงการให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป (พนม ลิมอารีย์ 2533 : 226)

สงวน สิทธิเลิศอรุณ (2530 : 14) กล่าวถึงการติดตามผลว่า เป็นบริการที่จะรวบรวมข้อมูล หรือข้อเท็จจริงของการจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษาว่าบรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด เพื่อให้ผู้ดำเนินการแนะแนวทราบว่า ผู้ใช้บริการยังต้องการความช่วยเหลือด้านใดบ้าง จะได้นำมาปรับปรุงบริการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ พงษ์พันธ์ นงษ์โสภ (ม.ป.ป. : 250) ที่กล่าวว่า การติดตามผลเป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อตรวจสอบดูว่า บริการแนะแนวที่โรงเรียนจัดขึ้นนั้นได้ผลมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงทัศนคติ ข้อคิดเห็น ความต้องการของนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่และจบไปแล้วว่าเป็นอย่างไร

จากความหมายที่นักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของการติดตามผลไว้ นั้น จึงสรุปความหมายของการติดตามผลว่า เป็นบริการที่มุ่งจะประเมินผลงานที่ได้ดำเนินการไปแล้ว เป็นการตรวจสอบดูว่า บริการที่จัดให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ทำให้ทราบถึงทัศนคติ ความคิดเห็น ความต้องการของผู้รับบริการ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงบริการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายของการติดตามผล

สงวน สิทธิเลิศอรุณ (2530 : 15) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายสำคัญของการติดตามผลว่า เพื่อช่วยนักเรียนที่เรียนจบหลักสูตรหรือที่ลาออกจากโรงเรียนไปแล้ว สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานที่ สถานแวดล้อมใหม่ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับงานในหน้าที่ที่จะต้องเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับหัวหน้าและนายจ้างหรือผู้บังคับบัญชาและยังมีจุดมุ่งหมายอื่นอีก คือ

1. เพื่อศึกษาความต้องการ (needs) ของนักเรียน
2. เพื่อประเมินผลโปรแกรมแนะแนว และหลักสูตรของโรงเรียน
3. เพื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับงานอาชีพ ในอันที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงงานแนะแนว และหลักสูตรของโรงเรียน
4. เพื่อศึกษาพิจารณาความต้องการของชุมชน และสถาบันการศึกษาในระดับสูงขึ้น

ต่อไป

5. เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้สำหรับการวินิจฉัยในตำแหน่งงานอาชีพ
6. เพื่อให้ข้อมูลแก่ฝ่ายแนะแนวในอันที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการควบคุม และจัดโปรแกรมการอบรมต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรมนอกเวลา
7. เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสต่าง ๆ ในงานอาชีพ

นอกจากนี้ ราตรี พัฒนรังสรรค์ (2527 : 128) ได้อธิบายถึงจุดมุ่งหมายของการติดตามผลดังนี้

1. เพื่อเป็นการประเมินผลโครงการที่ดำเนินการไปแล้ว จะได้นำมาปรับปรุงแก้ไข
2. เพื่อให้ทราบถึงผลสำเร็จของผู้เรียน
3. เพื่อทราบถึงปัญหาของผู้เรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้ว ทั้งในด้านการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ
4. เพื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้เรียนในรุ่นต่อไปในด้านการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ
5. เพื่อศึกษาความต้องการของชุมชน ในการผลิตบัณฑิตว่าตรงกับความต้องการของชุมชนหรือไม่

ผลที่ได้จากการติดตามผลจะเป็นเครื่องช่วยให้ทางโรงเรียน และฝ่ายแนะแนวมีความรู้ในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับคนงาน หัวหน้างาน ผู้ตรวจงาน และนายจ้าง ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นข้อดี ข้อบกพร่อง และความจำเป็นที่ต้องปรับปรุงในเรื่องต่าง ๆ ของโรงเรียน (สงวน สิทธิลิขสิทธิ์ 2530 : 15)

การติดตามผลการปฏิบัติงาน

การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาหมายถึง การศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวกับการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาว่า ได้ใช้ความรู้ความสามารถที่ได้รับจากสถาบันในการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ตลอดจนมีข้อคิดเห็นต่อสถาบันอย่างไร (ประจักษ์ ศรีวัฒนพงษ์. 2531 : 4 ; อ้างอิงมาจาก Arbuckle. 1953 : 115) ซึ่งสอดคล้องกับ ยุนา อุดมศักดิ์ (2515 : 13 - 14) ที่ได้กล่าวถึงการติดตามผลและการประเมินผลว่า ควรจะกระทำหลังจากที่บัณฑิตสำเร็จการศึกษาไปแล้ว เพื่อพิจารณาว่าบัณฑิตได้ใช้ความรู้ที่เรียนไปมากน้อยเพียงใด การติดตามผลเพื่อปรับปรุงหลักสูตร ควรพิจารณาเหตุผลของการได้ใช้ความรู้ก่อนจะทำการติดตามผลดังนี้

1. พิจารณาว่าบัณฑิตได้ทำงานตรงกับวิชาชั้นที่เรียนไปหรือไม่

2. นักคิดได้ใช้ความรู้ที่เรียนไปในการประกอบอาชีพเพียงใด
 3. ถ้านักคิดได้ทำงานในสาขาวิชาชีพที่เรียน นักคิดมีโอกาสใช้ความรู้และมีผลอย่างไร
- เอกราช อุตระ (2508 : 7-9) ได้รวบรวมแนวทางในการติดตามผลไว้ 3 แนวทางด้วยกัน กล่าวคือ แนวทางแรกเป็นการศึกษาค้นคว้าโดยส่งแบบสอบถามความคิดเห็นทั้งผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของผู้สำเร็จการศึกษา กับตัวผู้สำเร็จการศึกษา การศึกษาแบบนี้เป็นการวิจัยแบบกว้าง สอบถามความคิดเห็นในหลายเรื่อง เช่น ความรู้ความสามารถในการสอน ความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานทั่ว ๆ ไป และบุคลิกภาพในการเป็นครู นอกจากนี้ยังสอบถามความคิดเห็นในการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษามาด้วย ส่วนการวิจัยอีกแนวทางหนึ่งนั้นเป็นการศึกษารายละเอียดของหลักสูตร เน้นหนักในรายวิชา โดยสอบถามความคิดเห็นเฉพาะตัวของผู้สำเร็จการศึกษาเพียงด้านเดียว การติดตามผลแบบนี้ มุ่งวิเคราะห์หลักสูตรว่าแต่ละรายวิชาจะต้องปรับปรุงเนื้อหาอะไร อย่างไร จัดว่าเป็นการวิจัยที่แคบกว่าแบบแรก นอกจากนี้ยังมีการวิจัยติดตามผลอีกแนวทางหนึ่งที่ทำโดยการสอบถามความคิดเห็นจากผู้บังคับบัญชา หรือผู้ร่วมงานเพียงอย่างเดียวเป็นการวิจัยที่แคบ มักกระทำในระดับปริญญาตรีหรือหน่วยงานที่ต้องการทราบผลในบางจุดเท่านั้น

ประโยชน์ของการติดตามผล

มัลลิกา เกานิจิตร (2508 : 304 - 308) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่สำคัญของการติดตามผลการแนะแนวไว้ดังนี้

1. ใช้เป็นข้อมูลในการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตร
2. ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงโครงการแนะแนว
3. ทำให้ทราบความต้องการที่แท้จริงของนักเรียน และความจำเป็นก่อนและหลังที่นักเรียนสมควรได้รับการช่วยเหลือ
4. ใช้เป็นข้อมูลในการติดตามนักเรียนเป็นรายบุคคลและกลุ่มที่ได้คัดเลือกแล้ว

5. ใช้เป็นข้อมูลในการให้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียน
6. ใช้เป็นข้อมูลสำหรับครูอาจารย์ จะได้เห็นความสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้นักเรียน ซึ่งจะมีผลต่อการสำเร็จหรือความล้มเหลวของนักเรียน

แอทและสเตฟไฟร์ (Hatch and Steffire. 1956 : 199) กล่าวว่า ข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลจะมีประโยชน์ดังนี้

1. การปรับปรุงหลักสูตร
2. การปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น อาจเป็นการเปลี่ยนแปลงปรัชญา การจัดการศึกษา เพื่อเน้นความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนให้มากขึ้น
3. เพิ่มคุณค่าของการแนะแนว
4. สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

วิธีการติดตามผล

นงษ์พันธ์ นงษ์โสภา (ม.ป.ป. : 251 - 252) กล่าวถึงวิธีการติดตามผลว่าสามารถทำได้หลายวิธี การจะใช้วิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการและความเหมาะสม สภาพการณ์งบประมาณ จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ฯลฯ ทั้งนี้ผู้ที่ทำการติดตามผลต้องพิจารณาเครื่องมือและวิธีการที่จะนำมาใช้ ซึ่งมีวิธีการดังนี้

1. การใช้แบบสอบถามหรือแบบสำรวจ โดยพิจารณาจากขอบข่ายงาน แล้วนำมาสร้างเป็นคำถาม ซึ่งเป็นคำถามที่เข้าใจง่าย และต้องมีคำถามปลายเปิด ข้อดีของแบบสอบถามนี้ควรแจ้งวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการตอบ และควรใช้ความระมัดระวังในการส่งแบบสอบถามกลับคืน โดยสอดซองติดแสตมป์ จ่าหน้าถึงโรงเรียนให้เรียบร้อย
2. วิธีการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ต้องรู้ขั้นตอนของการสัมภาษณ์ มีการจัดทำข้อสัมภาษณ์อย่างมีระบบ ซึ่งวิธีการนี้มีข้อดีคือ เป็นวิธีที่ผู้สัมภาษณ์สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพให้กับผู้ถูกสัมภาษณ์ ได้ดีกว่าวิธีอื่น แต่มีข้อเสียคือ การสัมภาษณ์ต้องใช้เวลามาก เพราะต้องติดตามเป็นราย ๆ ไป

3. แบบตรวจสอบ แบบตรวจสอบจะรวบรวมคำถามไว้ และให้ผู้ทำเขียนเครื่องหมายเพื่อตอบเท่านั้น ซึ่งสามารถตรวจสอบสำรวจทัศนคติ ความคิดเห็น และข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่สถานศึกษาต้องการทราบ

4. การให้เขียนบรรยายเกี่ยวกับประโยชน์และข้อบกพร่องของบริการต่าง ๆ ของโรงเรียน เป็นข้อมูลเปิด วิธีนี้ยากแก่การรวบรวมประเมินผล เพราะไม่มีข้อจำกัดขอบเขตของการตอบ

5. การอภิปราย เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สรุปข้อบกพร่องต่าง ๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

6. การใช้โทรศัพท์ ชุมชนบางแห่งอาจใช้โทรศัพท์ในการติดตามผลได้ แต่อย่างไรก็ตาม การใช้โทรศัพท์มีขอบเขตจำกัดเช่นเดียวกับการสัมภาษณ์ คือเสียเวลามาก และการพูดโทรศัพท์ต้องใช้เวลามาก วิธีนี้จึงใช้ในกรณีที่จำเป็นเท่านั้น

จากวิธีการที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ วิธีที่สะดวกและได้ข้อมูลมากที่สุด คือการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ส่วนเวลาที่เหมาะสมในการติดตามผลนั้น นักการศึกษาแนะนำว่าควรจัดทำทุกระยะ 3 ปี และ 5 ปี (ประพันธ์ จำปาไทย. 2525 : 177)

การติดตามผลบัณฑิต จะได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงหลักสูตร ขึ้นอยู่กับการติดตามผลที่มีหลักเกณฑ์และวิธีการที่ถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์ ซึ่งสุภา อุดมศักดิ์ (2515 : 14) ได้เสนอแนะก่อนที่สถาบันการศึกษาจะทำการติดตามผล ควรตอบคำถามเหล่านี้คือ

1. ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไว้ชัดเจนเพียงใด ในแง่ของพฤติกรรมขั้นสุดท้ายที่คาดหวังไว้เมื่อนักศึกษาเรียนจบ กล่าวคือ บัณฑิตสามารถทำอะไรได้ในวิชาชีพ และบัณฑิตมีคุณลักษณะแห่งการเป็นคนที่ส่งเสริมการเป็นกำลังคนที่ดีอย่างไรบ้าง

2. วิชาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ และวิธีการสอนต่าง ๆ ช่วยให้สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายหรือไม่

3. ได้ประเมินผลขั้นสุดท้ายด้วยวิธีการใด และได้ผลอย่างไร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1) ~~ทิววรรณ~~ ยิ้มสวัสดิ์ (2522 : ง-จ) ได้ศึกษาการติดตามผลมหานิติศาสตรบัณฑิต สาขาจิตวิทยา โดยกลุ่มตัวอย่างคือ มหานิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาต่าง ๆ และสาขาการแนะแนว ที่สำเร็จการศึกษาจากนิติวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างปีการศึกษา 2500 - 2520 และผู้บังคับบัญชาของมหานิติศาสตรบัณฑิต ผลการศึกษาพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามหานิติศาสตรบัณฑิตส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาคืองานสอนและบริการ ปฏิบัติงานตรงตามสาขา มีความก้าวหน้าในอาชีพ ผลการเปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานระหว่างมหานิติศาสตรบัณฑิตกับผู้บังคับบัญชา พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 18 ด้าน ในความสามารถทั้งหมด 24 ด้าน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรได้แก่ ปรับปรุงหลักสูตร ปรับปรุงวิธีการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกงานและการเตรียมประสบการณ์ด้านวิชาชีพได้แก่ เพิ่มประสบการณ์ด้านวิชาชีพ เพิ่มระยะเวลาในการออกฝึกงาน และการเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกงาน และควรมีการสัมมนาปัญหาวิชาชีพ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้ความรู้และประสบการณ์ในการวิจัยเพิ่มความรู้และประสบการณ์ในการวิจัย เพิ่มการฝึกปฏิบัติ ปรับปรุงหลักสูตร ปรับปรุงการเรียนการสอน และการจัดอาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงบริการห้องสมุด ปัญหาในการปฏิบัติงานของมหานิติศาสตรบัณฑิตส่วนใหญ่ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารและผู้ร่วมงาน ปัญหางบประมาณ ปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความสามารถ ปัญหาส่วนตัว ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียน

เจือจันทร์ เรืองศรี (2526:136) ได้ศึกษาการติดตามผลบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาและเปรียบเทียบ ระหว่างความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาลเอง ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต และผู้ร่วมงานของบัณฑิตเกี่ยวกับการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตพยาบาลในด้านต่าง ๆ 3 ด้าน คือ ด้านคุณสมบัติของการเป็นพยาบาลที่ดี ด้านการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล และด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยใช้แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย บัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จวิทยาศาสตร์บัณฑิต (พยาบาล) จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตั้งแต่ปี พ.ศ.

2518 ถึง พ.ศ. 2525 จำนวน 204 คน ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของบัณฑิต และผู้ร่วมงานของบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีคุณสมบัติของการเป็นพยาบาลที่ดี ทางด้านบุคลิกลักษณะส่วนตัวและสังคม อุปนิสัยในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับเหมาะสมมาก รองลงมาคือ ความเป็นผู้นำและความคิดริเริ่ม สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลนั้น มีระดับความสามารถมากในด้านการดูแลผู้ป่วยและการป้องกัน รองลงมาคือ การส่งเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสภาพและการบริหารงาน ส่วนการทำงานร่วมกับผู้อื่นนั้นอยู่ในระดับมาก

มัทธนา บุญอุปกรณ์ (2528 : ภาคผนวก 28) ได้ศึกษาติดตามผล มหามัธยมศึกษาเอก พลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2518-2525 เพื่อศึกษาถึงสภาพปัจจุบัน การทำงาน ความเหมาะสมระหว่างหลักสูตรกับการทำงาน ข้อเสนอแนะของมหาบัณฑิต ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชามหาบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น การทำงานส่วนใหญ่ทำหน้าที่สอนในวิทยาลัยพลศึกษา ผลงานทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตอยู่ในระดับดี แต่ควรปรับปรุงด้านภาษาอังกฤษ ความกระตือรือร้นทางวิชาการ ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ มหาบัณฑิตประเมินการปฏิบัติงานของตนเองว่าอยู่ในระดับดี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตว่า เหมาะสมดีแล้วแต่เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมมากยิ่งขึ้น ควรปรับปรุง เนื้อหาวิชา และจัดประสบการณ์ตรงให้เหลือปฏิบัติจริงมากที่สุด

วรรณพร บัวพันธ์ (2529 : 135) ได้ศึกษาการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิชาเอกดนตรีศึกษา วิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงวิชาเอกดนตรีศึกษา ที่สำเร็จการศึกษา จากวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปีการศึกษา 2522 - 2525 จำนวน 140 คน และผู้บังคับบัญชา จำนวน 140 คน เพื่อศึกษาถึงการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาจากผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลเสนอประกอบการพิจารณาวางแผนโครงการปรับปรุงการผลิตครูดนตรี ผลการวิจัยพบว่าผู้สำเร็จการศึกษาระดับความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเอง อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ผู้บังคับบัญชาประเมินความ

สามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาสูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเอง อย่างไม่มีในนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประจักษ์ ศรีวัฒนพงษ์ (2531 : 185) ได้ศึกษาการติดตามผลหลักสูตรการศึกษา มหาลัยเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่เข้าศึกษาในปี พ.ศ. 2523 - 2530 และผู้บังคับบัญชามหาลัย เพื่อศึกษาสภาพของมหาลัย ในด้านการทำงาน ความเหมาะสมระหว่างหลักสูตร และการปฏิบัติงาน และข้อเสนอแนะต่อหลักสูตร และภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา วิธีการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า มหาลัยส่วนใหญ่ ไม่ได้ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น สภาพภาพในการทำงาน งานส่วนใหญ่ที่ทำมากที่สุด คือ งานสอนในหน่วยงานราชการ สังกัดในโรงเรียนมัธยมศึกษามากที่สุด มหาลัยส่วนใหญ่ ได้ปฏิบัติงานตรงกับสาขาที่เรียน มหาลัยส่วนใหญ่ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนอยู่ในระดับดี ปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือ ขาดงบประมาณ ด้านผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาลัยอยู่ในระดับมาก มหาลัยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาลัย สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษาว่าเหมาะสมดีแล้ว แต่เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ จึงควรปรับปรุงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหา กิจกรรม การเรียนการสอน และจัดประสบการณ์ตรงให้ผลิตปฏิบัติงานจริงมากที่สุด

สุกัญญา เกิดโพธิ์ทอง (2532 : 127) ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาลัย สาขาการสอนสังคมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาลัย สาขาการสอนสังคมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในระหว่างปีการศึกษา 2512 - 2530 เกี่ยวกับสภาพ ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ และความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานในหน้าที่ การนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานทั้ง 5 ด้าน คือ การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา การนิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษา การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา การทำงานบริการและการบริหาร การพัฒนาบุคลากรและสร้างมนุษยสัมพันธ์ ศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของมหาลัย เกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของมหาลัยทั้ง 5 ด้านข้างต้น ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติ

งานของมหาดัชนี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ มหาดัชนีสาขาการสอนสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่จบการศึกษาระหว่างปี 2512 - 2530 จำนวน 198 คน และผู้บังคับบัญชาของมหาดัชนี จำนวน 150 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า มหาดัชนี สาขาการสอนสังคมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นครูสอนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา และวิทยาลัยครู ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของมหาดัชนีส่วนใหญ่ คือการเข้ารับการอบรม และดูงานในประเทศ ผลงานทางวิชาการและการเขียนบทความ มหาดัชนีนำความรู้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานทุกด้าน ในระดับมาก ผู้บังคับบัญชาของมหาดัชนีส่วนใหญ่มีความเห็นว่า มหาดัชนีมีผลการปฏิบัติงานทุกด้านในระดับดี ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของมหาดัชนี คือได้รับมอบหมายงานมากเกินไป ระบบบริหารล่าช้า เนื้อหาในหลักสูตรที่กำหนดให้สอนมากเกินไป และผู้ร่วมงานขาดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน

โตแนลสัน (Donalson 1980 : 3215-A) ได้ติดตามผล ดุษฎีบัณฑิต สาขาการให้คำปรึกษา ที่สำเร็จจากมหาวิทยาลัยอาร์คันซอ ระหว่างปี 1963 - 1981 เพื่อการศึกษาความคิดเห็นของดุษฎีบัณฑิตต่อประสบการณ์ทางการศึกษา ระหว่างที่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัย ข้อมูลประกอบอาชีพของดุษฎีบัณฑิต ความพึงพอใจที่ได้รับจากการเตรียมการเพื่อประกอบอาชีพ ลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา การวิจัยใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์เก็บข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชายสนใจโปรแกรมนี้มากกว่านักศึกษาหญิง ดุษฎีบัณฑิตทั้งหมดมีงานทำแล้ว และส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสถานการศึกษา มีความเห็นต่อรายวิชาว่าเพียงพอ ดุษฎีบัณฑิตต้องการให้จัดประสบการณ์การปฏิบัติและการฝึกงานมากขึ้น มีการติดตามเป็นระยะเพื่อการประเมินโปรแกรม ศึกษาความเห็นของผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างต่อการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา ขยายรายวิชาที่จะเตรียมผู้เรียนเข้าสู่การอุตสาหกรรม ควรมีจดหมายถึงแจ้งข่าวคราว ความเคลื่อนไหวทางการศึกษา ดุษฎีบัณฑิตต้องการให้มีการสอบรวบยอด การทำวิทยานิพนธ์และการสอบปากเปล่าต่อไป

✕ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้กล่าวมาแล้ว สามารถสรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาติดตามผลได้ว่า การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาเป็นการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา ว่าได้ใช้ความรู้ความสามารถที่ได้รับจากสถาบันในการปฏิบัติ

งานได้มากนักน้อยเพียงใด การติดตามผลการปฏิบัติงานที่มีผู้ทำการวิจัย แบ่งเป็น 3 แนวทาง คือ แนวทางที่หนึ่ง สอบถามผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชา แนวที่สอง สอบถามเฉพาะผู้สำเร็จการศึกษา แนวทางที่สาม สอบถามผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน ผลการวิจัยโดยทั่วไป มีลักษณะที่น่าสนใจพบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับดี ผู้วิจัยจึงได้ประมวลแนวความคิดเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย เรื่องการติดตามผลมหานัทิตศึกษา เอกศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของมหานัทิต วิชาเอกศิลปศึกษา ที่เริ่มเข้าศึกษาในปีการศึกษา 2528 ถึงผู้สำเร็จการศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535 เนื่องจากยังไม่มีผู้ใดได้ทำการติดตามผลในเรื่องนี้ แนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม จะเป็นการศึกษาความคิดเห็น ในเรื่องของการปฏิบัติงานของมหานัทิตหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว ว่าได้นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานมากนักน้อยเพียงใด และยังเปิดโอกาสให้มหานัทิตแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการที่จะนำข้อมูลมาเป็นประโยชน์ในการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อจะได้ผลผลิตทางการศึกษาที่สมบูรณ์อันก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาของประเทศต่อไป

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. มหานัทิตมีความเห็นว่าการปฏิบัติงานของตนเองอยู่ในเกณฑ์ดี
2. ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่าการปฏิบัติงานของมหานัทิตอยู่ในเกณฑ์ดี
3. มหานัทิตและผู้บังคับบัญชามีความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของมหานัทิตแตกต่างกัน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 3.1 ด้านการสอน
 - 3.2 ด้านวิชาการ
 - 3.3 ด้านการบริการสังคม
 - 3.4 คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อติดตามผลมหานักศึกษาเอกศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

1. กลุ่มมหานักศึกษาเอกศิลปศึกษา เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในปีการศึกษา 2531 จนถึงในปีการศึกษา 2535 ซึ่งเลือกเฉพาะอาชีพครูผู้สอน จำนวน 29 คน โดยได้รายชื่อจากกองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และจากการสอบถามจากอาจารย์ในภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. กลุ่มผู้บังคับบัญชาของมหานักศึกษา ผู้มีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของมหานักศึกษาเอกศิลปศึกษาโดยตรง จำนวน 29 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ฉบับคือ

ฉบับ ก แบบสอบถามสำหรับมหานัฏทิศ วิชาเอกศิลปศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบ ลักษณะเป็นคำถามปลายปิดชนิดเลือกตอบ และปลายเปิด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน ในทรรศนะของตนเอง เกี่ยวกับการใช้ความรู้ ประสบการณ์จากการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด ลักษณะเป็นคำถามปลายปิด ชนิดมาตราส่วนประเมินค่า

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานและข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อหลักสูตร และภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นแบบปลายเปิด

ฉบับ ข. แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชามหานัฏทิศวิชาเอกศิลปศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบ ลักษณะเป็นคำถามปลายปิดชนิดเลือกตอบ และปลายเปิด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน ของมหานัฏทิศวิชาเอกศิลปศึกษา ในทรรศนะของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับการใช้ความรู้ ประสบการณ์จากการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด ลักษณะเป็นคำถามปลายปิดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมีคำถามตรงกับแบบสอบถามตอนที่ 2 ของมหานัฏทิศ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานของมหานัฏทิศ เพื่อปรับปรุงคุณภาพของมหานัฏทิศวิชาเอกศิลปศึกษา เป็นแบบปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สร้างขึ้นตามลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษาจุดมุ่งหมาย และโครงสร้างของหลักสูตรปริญญาโทด้านจิตวิทยาเอกศิลปศึกษา ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. ศึกษารายงานการวิจัยและเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องการศึกษาติดตามผลการปฏิบัติงาน

3. นำข้อมูลจากข้อ 1. และ 2. มาสรุปประเด็นและนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาในด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านการบริการสังคม คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น มาหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางหลักสูตรและทางศิลปศึกษา จำนวน 5 ท่าน ดังมีรายนามต่อไปนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ
2. รองศาสตราจารย์ ม.ล.ประทีป มาลากุล
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มะลิฉัตร เอื้ออานนท์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสุม
5. อาจารย์ สุวรรณรัตน์ นาคภักดิ์

เป็นผู้ตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงในเนื้อหา โดยใช้เกณฑ์ยอมรับของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ใน 5 ในการพิจารณาข้อคำถาม

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ โดยในส่วนที่เป็นแบบสอบถามของมหานิติศาสตร์ ได้นำไปทดลองใช้กับมหานิติศึกษาเอกศิลปศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 5 คน เนื่องจากมีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง และในส่วนที่เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชาได้นำไปทดลองใช้กับผู้บังคับบัญชา ที่อยู่ในสถานประกอบการศึกษา จำนวน 5 คน

หลังจากการทดลองใช้แบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ มาปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยเปลี่ยนแปลงลักษณะของแบบสอบถามในส่วนที่ผู้ตอบไม่เข้าใจ ตัดข้อคำถามที่ซ้ำซ้อนกันออก แก้ไขภาษาในแบบสอบถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วจึงนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 โดยโทรศัพท์ติดต่อถึงกลุ่มมหานักิต เพื่อสอบถามถึงตำแหน่งของผู้บังคับบัญชาของมหานักิตเพื่อความถูกต้องในการส่งแบบสอบถาม ต่อจากนั้นจึงส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยไปทางไปรษณีย์ และมีเอกสารขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ตอบส่งกลับให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยสอดซองผนึกดวงตราไปรษณียากร พร้อมจ่ายหน้าซองถึงผู้วิจัยอย่างเรียบร้อย หลังจากส่งแบบสอบถามประมาณ 15 วัน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและเอกสารขอความอนุเคราะห์ ในการตอบแบบสอบถามและโทรศัพท์ติดต่อไปยังผู้ที่ยังไม่ได้ส่งแบบสอบถามกลับคืน

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามคืนแล้ว ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยพิจารณาจากการตอบแบบสอบถามครบทุกข้อ
2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามชนิดเลือกตอบและเติมคำมาวิเคราะห์ โดยหาค่าร้อยละ
3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่ามาวิเคราะห์ โดยหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเกณฑ์ โดยมีค่าน้ำหนักประจำข้อดังนี้

มากที่สุด	กำหนดให้เท่ากับ	5	คะแนน
มาก	กำหนดให้เท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้เท่ากับ	3	คะแนน
น้อย	กำหนดให้เท่ากับ	2	คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดให้เท่ากับ	1	คะแนน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์โดยวิธีหาค่าร้อยละของข้อมูล ในแบบสอบถามชนิดมีคำตอบให้เลือกและเติมคำ เพื่อจัดหาอันดับมากน้อย
2. วิเคราะห์โดยวิธีคำนวณค่าเฉลี่ยในแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อจัดอันดับความสำคัญ โดยใช้สูตร (ลัดดาวัลย์ หวังพานิช.2529:31)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทนค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ได้จากประชากร
	$\sum X$	แทนผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	N	แทนจำนวนข้อมูลทั้งหมด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแต่ละข้อ เพื่อจัดอันดับความสำคัญของความคิดเห็น
ถือหลักเกณฑ์ ในการประมาณค่าดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.50 - 5.00	อยู่ในเกณฑ์	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.50 - 4.49	อยู่ในเกณฑ์	มาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49 อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49 อยู่ในเกณฑ์ น้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.10 - 1.49 อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม คำนวณจากสูตร (Guilford.

1965 : 444)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{S_p \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทนค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย
	\bar{X}_1	แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	\bar{X}_2	แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	S _p	แทนความเบี่ยงเบนมาตรฐานร่วม
	n ₁	แทนจำนวนของข้อมูลกลุ่มที่ 1
	n ₂	แทนจำนวนของข้อมูลกลุ่มที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้แก่มหานัทิตวิทยาเอกศิลปศึกษา จำนวน 29 คน ได้รับแบบสอบถามคืนรวม 28 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.55 ของจำนวนที่ส่งไปทั้งหมด และส่งแบบสอบถามแก่ผู้บังคับบัญชาของมหานัทิต จำนวน 29 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนรวม 28 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.55 ของจำนวนที่ส่งไปทั้งหมด แบบสอบถามรวมทั้งหมด 56 ฉบับ ได้นำมาวิเคราะห์และดำเนินการดังนี้

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งออกเป็น 7 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของมหานัทิตวิทยาเอกศิลปศึกษา

ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของมหานัทิต ในด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านการบริการสังคม และคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ ในทรรศนะของตนเอง

ตอนที่ 3 ปัญหาในการปฏิบัติงาน และข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อภาควิชาศิลปะ และวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตอนที่ 4 สถานภาพของผู้บังคับบัญชา

ตอนที่ 5 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของมหานัทิต ในด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านการบริการสังคม และคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ ในทรรศนะของผู้บังคับบัญชา

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานของมหานัทิต ในทรรศนะของผู้บังคับบัญชา

ตอนที่ 7 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย
ในด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านการบริการสังคม และคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ ในทรรศนะ
ของมหาวิทยาลัยและผู้บังคับบัญชา

ตอนที่ 1 สถานภาพของมหาวิทยาลัย

ตาราง 1 แสดงสถานภาพของมหาวิทยาลัย

สถานภาพ	จำนวนมหาวิทยาลัย	ร้อยละ
อายุ		
31 - 35 ปี	6	21.4
36 - 40 ปี	7	25
41 - 45 ปี	9	32.2
46 - 50 ปี	6	21.4
รวม	28	100
วุฒิ		
ว.ส.บ.	1	3.6
คบ.	4	14.3
คบ.	4	14.3
กค.บ. (ศิลปศึกษา)	19	67.9
รวม	28	100

ตาราง 1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวนมหานักเกิด	ร้อยละ
ระดับการศึกษาที่สอน		
ประถมศึกษา	1	3.6
มัธยมศึกษา	4	14.3
อุดมศึกษา	23	82.1
รวม	28	100
จำนวนปีในการปฏิบัติงานสอน		
1 - 5 ปี	2	7.14
6 - 10 ปี	6	21.4
11 - 15 ปี	6	21.4
16 - 20 ปี	9	32.14
21 - 25 ปี	5	17.86
รวม	28	100
หน่วยงานที่สังกัด		
รัฐบาล		
มหาวิทยาลัย	6	21.4
วิทยาลัยครู	15	53.6
วิทยาลัยอาชีวศึกษา	3	10.7

ตาราง 1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวนมหำบัณฑิต	ร้อยละ
รัฐบาล		
โรงเรียนมัธยม	2	7.1
โรงเรียนประถม	1	3.6
เอกชน		
มหาวิทยาลัย	1	3.6
รวม	28	100

จากตาราง 1 พบว่ามหำบัณฑิตส่วนมากมีอายุระหว่าง 41 - 45 ปี วุฒิของมหำบัณฑิตในระดับปริญญาตรีสูงที่สุดคือ กศ.บ. (ศิลปศึกษา) ระดับการศึกษาที่มหำบัณฑิตสอนสูงที่สุดคือระดับอุดมศึกษา มหำบัณฑิตส่วนมากปฏิบัติงานสอนเป็นระยะเวลา 16 - 20 ปี ส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานของรัฐบาล โดยสังกัดอยู่ในวิทยาลัยครูมากที่สุด

ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของมหำบัณฑิตในด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านการบริการสังคม และคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ ตามทรรศนะของมหำบัณฑิต แสดงผลในตาราง 2 - 6 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยในด้าน
การสอน ตามทรรศนะของมหาวิทยาลัย

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	S
ความสามารถด้านการสอน		
1. กำหนดแผนการสอนและแผนการปฏิบัติงานวิชาศิลปะหรือ ศิลปศึกษาประจำภาคเรียน	4.14	.52
2. ตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรและเนื้อหาวิชา	4.07	.47
3. การใช้สื่อการสอน	3.82	.67
4. ทำบันทึกการสอน	3.10	1.03
5. จัดห้องปฏิบัติงานศิลปะได้อย่างสะอาด สะดวก ปลอดภัยใน การปฏิบัติงาน	3.61	.99
6. ทดลอง สาธิต หรือปฏิบัติงานศิลปะ	4.04	1.04
7. นำเทคนิควิธีสอนแบบใหม่มาใช้ให้เหมาะสม	4.04	.84
8. สอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการปฏิบัติงานศิลปะได้	4.00	.94
9. สอนให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดทางศิลปะได้	4.36	.62
10. ดูแลการปฏิบัติงานของผู้เรียน	3.93	.81
11. สร้างวินัยในการเรียนรู้และการทำงานให้กับผู้เรียน	4.00	.90
12. การวางแผนการประเมินผลการเรียนการสอน	4.07	.54
13. ตรวจสอบผล และประเมินผลงานที่ผู้เรียนทำเสร็จ	4.07	.81
รวมเฉลี่ย	3.94	.58

จากตาราง 2 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมด้านการสอน พบว่ามหาวิทยาลัยที่มีความเห็น
ว่าความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเอง ในด้านการสอนอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.94$)
เมื่อพิจารณาคะแนนรายข้อ พบว่า มหาวิทยาลัยที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการสอนให้
ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดทางศิลปะได้ (ข้อ 9) มากที่สุด รองลงมาคือ กำหนดแผนการสอน
และแผนการปฏิบัติงานวิชาศิลปะหรือศิลปศึกษาประจำภาคเรียน (ข้อ 1) และการตั้งจุดมุ่งหมาย
เชิงพฤติกรรมได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเนื้อหาวิชา (ข้อ 2)

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานแสดงคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยในด้าน
วิชาการ ตามทรรศนะของมหาวิทยาลัย

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	S
ความสามารถด้านวิชาการ		
1. ศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรในระดับที่ใช้ปฏิบัติงานอยู่	4.18	.72
2. ศึกษาเนื้อหาของหลักสูตรในระดับที่ใช้ปฏิบัติงานอยู่	4.29	.66
3. ศึกษาค้นคว้า วิจัย ด้วยตนเอง	3.89	.95
4. นำผลการวิจัยมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	3.96	1.0
5. ให้คำแนะนำ และคำปรึกษาทางประการเกี่ยวกับการทำวิจัย แก่บุคคลอื่น	3.35	.91
6. ค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษาได้	3.89	.57
7. แนะนำตำรา และเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปะหรือศิลป ศึกษาแก่บุคคลอื่น	3.82	.86
8. คิด เขียน อย่างเป็นระบบ	4.14	.70

ตาราง 3 (ต่อ)

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	S
9. นำความรู้ด้านอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา	4.18	.61
10. เขียนตำรา เอกสารประกอบการสอนหรือบทความประกอบการเรียนการสอนศิลปศึกษา	3.64	.87
รวมเฉลี่ย	3.93	0.51

จากตาราง 3 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมด้านวิชาการพบว่า มหาลัยนี้มีให้เห็นว่าความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในด้านวิชาการอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาคะแนนรายข้อ พบว่ามหาวิทยาลัยมีความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในด้านศึกษาเนื้อหาของหลักสูตรในระดับที่ใช้ปฏิบัติงานอยู่ (2) มากที่สุด รองลงมาคือ ความสามารถในการศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรในระดับที่ใช้ปฏิบัติงานอยู่ (1) และการนำความรู้ด้านอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา (9)

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานแสดงคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของมหานักคิดในด้านการบริการสังคม ตามทรรศนะของมหานักคิด

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	S
ความสามารถด้านการบริการสังคม		
1. จัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ และผลงานทางศิลปะหรือศิลปศึกษา	3.89	1.10
2. เข้าร่วมอภิปรายวิชาการด้านศิลปศึกษา	3.32	1.22
3. จัดสอนหรือฝึกอบรมวิชาการด้านศิลปะ และศิลปศึกษา	3.39	1.03
4. เป็นวิทยากรหรือผู้บรรยายเกี่ยวกับศิลปศึกษาตามสถาบันการศึกษา	3.11	1.17
5. เสนอบทความด้านศิลปศึกษา โดยอาศัยสื่อมวลชน	2.89	1.07
6. จัดประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนศิลปะหรือศิลปศึกษาให้แก่ครูในโรงเรียนตามชุมชน	2.64	1.06
7. เข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ เผยแพร่ประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่นทั้งภายในและนอกสถาบัน	3.35	1.13
8. เป็นกรรมการตัดสินผลงานทางศิลปศึกษา	3.60	1.03
9. ปฏิบัติงานในชุมชนร่วมกับนักเรียนและหน่วยงานอื่น	3.0	1.09
10. จัดบริการข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาต่อในสาขาศิลปศึกษา ตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ	2.54	1.04
รวมเฉลี่ย	3.17	0.89

จากตาราง 4 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมด้านการบริการสังคม พบว่ามหาวิทยาลัยมีความเห็นว่าความสามารถในการปฏิบัติของตนเอง ในด้านการบริการสังคมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) เมื่อพิจารณาคะแนนรายชื่อ พบว่ามหาวิทยาลัยมีความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในด้านการจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ และผลงานทางศิลปะหรือศิลปศึกษา (ข้อ 1) มากที่สุด รองลงมาคือ ความสามารถในการเป็นกรรมการตัดสินผลงานทางศิลปศึกษา (ข้อ 8) และการจัดสอนหรือฝึกอบรมวิชาการด้านศิลปะและศิลปศึกษา (ข้อ 3) ความสามารถอื่น ๆ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และเมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า โดยส่วนรวมมหาวิทยาลัยประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองใกล้เคียงกัน

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานแสดงคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยในคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ ตามทรรศนะของมหาวิทยาลัย

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	S
คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ		
1. เสนอแนะการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมให้โรงเรียนนำไปปฏิบัติได้	3.5	1.27
2. จัดอภิปรายวิชาการด้านศิลปศึกษา	2.82	.94
3. จัดนิทรรศการด้านศิลปะหรือศิลปศึกษา เพื่อเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ	3.46	1.17
4. จัดสัมมนา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษา	2.96	1.0
5. ส่งเสริมอนุรักษ์ เผยแพร่ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น	3.5	1.17
6. รับผิดชอบงานในหน้าที่	4.36	.62

ตาราง 5 (ต่อ)

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	S
7. ขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงานสอนและงานที่ได้รับมอบหมาย	4.36	.56
8. ความเสียสละ	4.11	.63
9. ความเชื่อมั่นในตนเองในการปฏิบัติงาน	4.61	.57
10. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน	4.46	.58
11. การตัดสินใจ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงาน	4.36	.62
12. ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ตนเองได้	4.21	.63
13. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ทุกระดับ	4.14	.65
14. การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.32	.55
รวมเฉลี่ย	3.94	.55

จากตาราง 5 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมในคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ พบว่า มหาบัณฑิตมีความเห็นว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ อยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณาคะแนนรายข้อพบว่ามหาบัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองในด้านความเชื่อมั่นในตนเองด้านการปฏิบัติงาน (ข้อ 9) มากที่สุด รองลงมาคือ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน (ข้อ 10) รับผิดชอบงานในหน้าที่ (ข้อ 6) ขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงานสอนและงานที่ได้รับมอบหมาย (ข้อ 7) และการตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงาน (ข้อ 11)

ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต รวมทุกด้าน ตามทรรศนะของตนเอง

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	S
1. ด้านการสอน	3.94	0.58
2. ด้านวิชาการ	3.93	0.51
3. ด้านการบริการสังคม	3.17	0.89
4. ด้านคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ	3.94	0.55
รวมเฉลี่ย	3.77	0.49

จากตาราง 6 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมทุกด้านพบว่า มหาบัณฑิตมีความเห็นว่าคุณสมบัติความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองรวมทุกด้านอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.77$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า มหาบัณฑิตมีความเห็นว่าการปฏิบัติงานของตนเองอยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อพิจารณาความสามารถรายด้านพบว่า มหาบัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการสอน และคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านวิชาการ และด้านบริการสังคม

ตอนที่ 3 ปัญหาในการปฏิบัติงานและข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

3.1 ปัญหาในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต

3.1.1 ด้านบุคลากร ปัญหาด้านบุคลากรที่พบมากที่สุดคือ ขาดแคลนบุคลากร บุคลากรต้องรับภาระงานที่ได้รับมอบหมายมากเกินไป ความรู้ความสามารถเฉพาะบุคคลมีจำกัด ทำให้ถ่ายทอดความรู้ไม่เต็มที่ บุคลากรขาดความรับผิดชอบต่อนักที่

3.1.2 ด้านการบริหาร ปัญหาด้านการบริหารที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาด้านงบประมาณ งบประมาณล่าช้า การกระจายงานไม่ตรงกับความถนัดของผู้รับมอบหมายงาน การบริหารไม่เป็นไปในรูปของกรรมการ เป็นการตัดสินใจเฉพาะบุคคล ปัญหาระบบพรรคพวก

3.1.3 ด้านอาคารสถานที่ ปัญหาด้านอาคารสถานที่ที่พบมากที่สุดคือ ห้องปฏิบัติงานคับแคบไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานศิลปะ ห้องปฏิบัติงานไม่เพียงพอต่อจำนวนของผู้เรียน ไม่มีห้องปฏิบัติงานถาวรและห้องเก็บอุปกรณ์ ห้องนักอาจารย์คับแคบไม่เป็นสัดส่วน

3.1.4 ปัญหาอื่น ๆ ที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาด้านการเรียนการสอนที่ผู้สอนขาดเทคนิควิธีสอน ขาดขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ อาจารย์ผู้สอนต้องรับภาระในด้านบริหาร ธุรการ ทำให้ไม่มีเวลาพัฒนาการเรียนการสอน

3.2 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม

3.2.1 ด้านการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นว่า ควรมีการจัดวิชาเรียนให้ตรงกับความต้องการของสภาพปัจจุบัน และเหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติจริง ควรมีการฝึกในเชิงปฏิบัติให้มากขึ้น อาจารย์ผู้สอนควรเน้นกระบวนการสอนในเชิงวิเคราะห์ วิเคราะห์ เพื่อพัฒนาคุณภาพของนิสิต ควรเน้นงานวิจัยด้านศิลปะมากขึ้น และจัดกิจกรรมการประชุมสัมมนาด้านศิลปะศึกษาให้มากขึ้น

3.2.2 ด้านหลักสูตร มหาวิทยาลัยมีความเห็นว่า ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อสถานการณ์ หลักสูตรควรแบ่งสาขาวิชาเอกให้หลากหลาย ควรเพิ่มวิชาสัมมนาในแต่ละเนื้อหาประมาณ 4 - 8 ราวกิต หลักสูตรควรเพิ่มเติมในส่วนของการฝึกปฏิบัติเฉพาะ เรื่องที่มีผู้สนใจ เพื่อนำไปสู่ผลการวิจัยต่อไป

3.2.3 ด้านบุคลากร มหาวิทยาลัยมีความเห็นว่า ควรเพิ่มบุคลากรให้เพียงพอต่อจำนวนนิสิตในการทำงานวิจัย ควรเชิญวิทยากรที่เป็นนักวิชาการและศิลปินมาให้

ความรู้เพิ่มเติมแก่นิสิต ควรส่งเสริมให้บุคลากรทำงานและฝึกอบรมอยู่เสมอ ผู้สอนควรมีลักษณะ
เอื้ออาทรต่อผู้เรียน บุคลากรควรมีความหลากหลาย

3.2.4 ด้านสถานที่ มหาวิทยาลัยมีความเห็นว่า ควรมีการจัดห้องปฏิบัติ
งานศิลปะเฉพาะในระดับปริญญาตรี และโท ควรมีการเพิ่มห้อง เช่น ห้องวิชาการ ห้องประชุม
ห้องแสดงผลงานให้กว้างขวางขึ้น ควรให้ความสำคัญในเรื่องของความสะอาดและสิ่งแวดล้อม

3.2.5 ข้อคิดเห็นอื่น ๆ มหาวิทยาลัยมีความเห็นว่า ควรกระตุ้นให้นักศึกษา
ได้นำเสนอผลงานสู่สังคม ควรเปิดระดับปริญญาเอกด้านศิลปศึกษา ควรจัดวัสดุอุปกรณ์ให้เอื้อต่อ
การทำงานศิลปะ ควรจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้นด้านศิลปศึกษาแก่ครูศิลปะที่ไม่มีวุฒิทางศิลปะ

ตอนที่ 4 สถานภาพของผู้บังคับบัญชา แสดงผลในตาราง 7 ดังนี้

ตาราง 7 แสดงสถานภาพของผู้บังคับบัญชา

สถานภาพ	จำนวนผู้บังคับบัญชา	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 35 ปี	2	7.14
36 - 45 ปี	7	25
46 - 55 ปี	16	57.14
56 ปีขึ้นไป	3	10.71
รวม	28	100

ตาราง 7 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวนผู้บังคับบัญชา	ร้อยละ
วุฒิทางการศึกษา		
ปริญญาตรี	5	17.9
ปริญญาโท	16	57.14
ปริญญาเอก	7	25
รวม	28	100
ตำแหน่ง		
อธิการ	3	10.7
รองอธิการ	1	3.6
คณบดี	4	14.3
หัวหน้าภาควิชา	8	28.6
หัวหน้าคณะวิชา	5	17.9
ผู้อำนวยการ	1	3.6
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	1	3.6
อาจารย์ใหญ่	2	7.1
หัวหน้าแผนก	1	3.6
อาจารย์	2	7.1
รวม	28	100

จากตาราง 7 พบว่าส่วนใหญ่ผู้บังคับบัญชามีอายุระหว่าง 46 - 55 ปี วุฒิต่างการศึกษาสูงที่สุดคือปริญญาโท และมีตำแหน่งหัวหน้าภาควิชามากที่สุด

ตอนที่ 5 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาดำเนินการในด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านการบริการสังคม และคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำตามทรรคระของผู้งบังคับบัญชา แสดงในตาราง 8 - 12 ดังนี้

ตาราง 8 แสดงค่าสถิติพื้นฐาน ความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาดำเนินการในด้านการสอนตามทรรคระของผู้งบังคับบัญชา

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	\bar{x}	s
ความสามารถด้านการสอน		
1. กำหนดแผนการสอนและแผนการปฏิบัติงานวิชาศิลปะหรือศิลปศึกษาประจำภาคเรียน	3.86	.89
2. ตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเนื้อหาวิชา	4.00	.86
3. การใช้สื่อการสอน	3.89	.74
4. ทำบันทึกการสอน	3.39	.83
5. จัดห้องปฏิบัติงานศิลปะได้อย่างสะอาด สะดวก ปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	3.82	.61
6. ทดลอง สาธิต หรือปฏิบัติงานศิลปะ	3.93	.66
7. นำเทคนิควิธีสอนแบบใหม่มาใช้ให้เหมาะสม	4.14	.52

ตาราง 8 (ต่อ)

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	S
8. สอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการปฏิบัติงานศิลปะได้	4.29	.60
9. สอนให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดทางศิลปะได้	4.32	.48
10. ดูแลการปฏิบัติงานของผู้เรียน	4.14	.70
11. สร้างวินัยในการเรียนรู้และการทำงานให้กับผู้เรียน	4.14	.65
12. การวางแผนการประเมินผลการเรียนการสอน	3.93	.47
13. ตรวจสอบวัดผล และประเมินผลงานที่ผู้เรียนทำเสร็จ	4.07	.54
รวมเฉลี่ย	3.99	0.43

จากตาราง 8 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมด้านการสอน พบว่าผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่าความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาดำเนินการในด้านการสอนอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.99$) เมื่อพิจารณาคะแนนรายข้อ พบว่าผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่ามหาดำเนินการมีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการสอนให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดทางศิลปะ (ข้อ 9) มากที่สุด รองลงมาคือ การสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการปฏิบัติงานด้านศิลปะ (ข้อ 8) นำเทคนิควิธีสอนแบบใหม่มาใช้ให้เหมาะสม (ข้อ 7) ดูแลการปฏิบัติงานของผู้เรียน (ข้อ 10) และสร้างวินัยในการเรียนรู้และการทำงานให้กับผู้เรียน (ข้อ 11)

ตาราง 9 แสดงค่าสถิติพื้นฐานความสามารถในการปฏิบัติงานของมหานักคิดในด้านวิชาการ
ตามทรรศนะของผู้บังคับบัญชา

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	S
ความสามารถด้านวิชาการ		
1. ศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรในระดับที่ใช้ปฏิบัติงานอยู่	4.18	.48
2. ศึกษาเนื้อหาของหลักสูตรในระดับที่ใช้ปฏิบัติงานอยู่	4.25	.52
3. ศึกษาค้นคว้า วิจัย ด้วยตนเอง	4.00	.61
4. นำผลการวิจัยมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	3.82	.77
5. ให้ความแนะนำ และคำปรึกษาบางประการเกี่ยวกับการทำวิจัย แก่บุคคลอื่น	3.64	.83
6. ค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษาได้	3.82	.67
7. แนะนำตำรา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับศิลปะหรือศิลป ศึกษาแก่บุคคลอื่น	3.79	.69
8. คิด เขียน อย่างเป็นระบบ	4.00	.77
9. นำความรู้ด้านอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการ เรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา	3.93	.86
10. เขียนตำรา เอกสารประกอบการสอนหรือบทความประกอบ การเรียนการสอนศิลปศึกษา	3.79	.92
รวมเฉลี่ย	3.92	.58

จากตาราง 9 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมด้านวิชาการพบว่า ผู้บังคับบัญชาที่มีความเห็นว่าความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยในด้านวิชาการอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณาคะแนนรายข้อพบว่า ผู้บังคับบัญชาเห็นว่ามหาวิทยาลัยมีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านศึกษา เนื้อหาของหลักสูตรในระดับที่ใช้ปฏิบัติงานอยู่ (ข้อ 2) มากที่สุด รองลงมาคือ ความสามารถด้านศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรในระดับที่ใช้ปฏิบัติงานอยู่ (ข้อ 1) และ การศึกษาค้นคว้าวิจัยด้วยตนเอง (ข้อ 3)

ตาราง 10 แสดงค่าสถิติพื้นฐานความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยในด้านการบริการสังคม ตามทรรศนะของผู้บังคับบัญชา

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	S
ความสามารถด้านการบริการสังคม		
1. จัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ และผลงานทางศิลปะหรือศิลปศึกษา	3.96	.84
2. เข้าร่วมอภิปรายวิชาการด้านศิลปศึกษา	3.75	.89
3. จัดสอนหรือฝึกอบรมวิชาการด้านศิลปะ และศิลปศึกษา	3.82	.77
4. เป็นวิทยากรหรือผู้บรรยายเกี่ยวกับศิลปศึกษาตามสถานประกอบการศึกษา	3.57	1.03
5. เสนอบทความด้านศิลปศึกษา โดยอาศัยสื่อมวลชน	3.18	1.06
6. จัดประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนศิลปะหรือศิลปศึกษาให้แก่ครูในโรงเรียนตามชุมชน	3.04	1.10
7. เข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ เผยแพร่ประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่นทั้งภายในและนอกสถาบัน	3.71	1.01

ตาราง 10 (ต่อ)

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	S
8. เป็นกรรมการตัดสินผลงานทางศิลปศึกษา	3.61	.92
9. ปฏิบัติงานในชุมชนร่วมกับนักเรียนและหน่วยงานอื่น	3.71	.98
10. จัดบริการข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาต่อในสาขาศิลปศึกษา ตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ	3.18	.90
รวมเฉลี่ย	3.55	.70

จากตาราง 10 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมด้านการบริการสังคม พบว่าผู้บังคับบัญชา มีความเห็นว่าความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย ด้านการบริการสังคมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อพิจารณาคะแนนรายข้อพบว่า ผู้บังคับบัญชาเห็นว่ามหาวิทยาลัยมีความสามารถในการปฏิบัติงานด้าน จัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ และผลงานทางศิลปะหรือศิลปศึกษา (ข้อ 1) มากที่สุด รองลงมาคือ จัดสอนหรือฝึกอบรมวิชาการด้านศิลปะและศิลปศึกษา (ข้อ 3) และการเข้าร่วมอภิปรายวิชาการด้านศิลปศึกษา (ข้อ 2) สัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนศิลปะหรือศิลปศึกษาแก่ครูในโรงเรียนตามชุมชน (ข้อ 6) เสนอบทความด้านศิลปศึกษาโดยอาศัยสื่อมวลชน (ข้อ 5) เป็นวิทยากรหรือผู้บรรยายเกี่ยวกับศิลปศึกษาตามสถาบันการศึกษา (ข้อ 4) เข้าร่วมกิจกรรม การอนุรักษ์ เผยแพร่ประเพณี และวัฒนธรรม ในท้องถิ่นทั้งภายในและภายนอกสถาบัน (ข้อ 7) ซึ่งผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน

ตาราง 11 แสดงค่าสถิติพื้นฐานความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตในคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ ตามทรรศนะของผู้บังคับบัญชา

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	S
คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ		
1. เสนอแนะการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมให้โรงเรียนนำไปปฏิบัติได้	3.71	.76
2. จัดอภิปรายวิชาการด้านศิลปศึกษา	3.32	1.06
3. จัดนิทรรศการด้านศิลปะหรือศิลปศึกษา เพื่อเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ	3.71	.94
4. จัดสัมมนา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษา	3.32	1.06
5. ส่งเสริมอนุรักษ์ เผยแพร่ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น	3.57	.96
6. รับผิดชอบงานในหน้าที่	4.36	.73
7. ขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงานสอนและงานที่ได้รับมอบหมาย	4.32	.77
8. ความเสียสละ	4.11	.79
9. ความเชื่อมั่นในตนเองในการปฏิบัติงาน	4.36	.68
10. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน	4.18	.67
11. การตัดสินใจ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงาน	4.07	.66
12. ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ตนเองได้	3.89	.68
13. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ทุกระดับ	4.00	.72
14. การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	3.96	.69
รวมเฉลี่ย	3.92	0.66

จากตาราง 11 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมในคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ พบว่า ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่าคุณสมบัติในการปฏิบัติงานของมหานัณฑิตด้านการเป็นผู้นำอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.12$) เมื่อพิจารณาคะแนนรายข้อ พบว่าผู้บังคับบัญชาเห็นว่ามหานัณฑิตมีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านรับผิดชอบต่อหน้าที่ (ข้อ 6) และความเชื่อมั่นตนเองในการปฏิบัติงาน (ข้อ 9) มากที่สุด รองลงมาคือ ขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงานสอนและงานที่ได้รับมอบหมาย (ข้อ 7)

ตาราง 12 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของมหานัณฑิต รวมทุกด้านตามทรรศนะของผู้บังคับบัญชา

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	\bar{X}	S
1. ด้านการสอน	3.99	0.43
2. ด้านวิชาการ	3.92	0.53
3. ด้านการบริการสังคม	3.55	0.70
4. คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ	3.92	0.66
รวมเฉลี่ย	3.86	0.51

จากตาราง 12 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรวมทุกด้านพบว่า ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่าคุณสมบัติในการปฏิบัติงานของมหานัณฑิตรวมทุกด้านอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.86$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่า ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่าการปฏิบัติงานของมหานัณฑิต

อยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อพิจารณาความสามารถรายด้าน พบว่า ผู้บังคับบัญชาเห็นว่ามหาวิทยาลัยมีความสามารถด้านการสอนมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านวิชาการและคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ และด้านการบริการสังคมน้อยที่สุด

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย ในทรรณะของผู้บังคับบัญชา

6.1 ด้านหลักสูตร ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่า ควรมีการติดตามผลหลักสูตรเป็นระยะ ๆ ควรเปิดหลักสูตรปริญญาเอกศิลปศึกษา เปิดหลักสูตรมหาวิทยาลัยศิลปกรรมและการออกแบบนิเทศศิลป์

6.2 ด้านการเรียนการสอน ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่า นิสิตควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรศิลปะ การวิเคราะห์หลักสูตร การวิจารณ์งานศิลปะ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเลือกแผนการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน

6.3 ด้านวิชาการ ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่า ควรมีการสัมมนาทางด้านวิชาการและศิลปะอย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริมให้นิสิตเขียนหรือผลิตผลงานทางวิชาการเผยแพร่มากขึ้น ควรมีการนำเสนอผลงานด้านศิลปะอย่างต่อเนื่อง

6.4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่า บุคลากรควรมีความหลากหลาย ควรมีหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือและบริการด้านการศึกษา ค้นคว้างานวิจัยแก่นิสิตและคณาจารย์ ควรมีการประชาสัมพันธ์ภาควิชา ควรเสริมเกี่ยวกับการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ

ตอนที่ 7 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยในด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านการบริการสังคม และคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ ตามทรรณะของมหาวิทยาลัย และผู้บังคับบัญชา แสดงผลในตาราง 13 - 17 ดังนี้

ตาราง 13 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานของมหานัฏทิศในด้าน
การสอน ตามทรรคนะของมหานัฏทิศและผู้บังคับบัญชา

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	มหานัฏทิศ		ผู้บังคับบัญชา		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
ความสามารถด้านการสอน					
1. กำหนดแผนการสอนและแผนการปฏิบัติงานวิชาศิลปะหรือศิลปศึกษาประจำภาคเรียน	4.14	.52	3.86	.89	1.46
2. ตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเนื้อหาวิชา	4.07	.47	4.00	.86	.39
3. การใช้สื่อการสอน	3.82	.67	3.89	.74	-.38
4. ทำบันทึกการสอน	3.10	1.03	3.39	.83	-1.14
5. จัดห้องปฏิบัติงานศิลปะได้อย่างสะอาด สะดวก ปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	3.61	.99	3.82	.61	-.97
6. ทดลอง สาธิต หรือปฏิบัติงานศิลปะ	4.04	1.04	3.93	.66	.46
7. นำเทคนิควิธีสอนแบบใหม่มาใช้ให้เหมาะสม	4.04	.84	4.14	.52	-.57
8. สอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการปฏิบัติงานศิลปะได้	4.00	.10	4.29	.60	-1.35

ตาราง 13 (ต่อ)

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	มหาลัยเทคโนโลยี		ผู้บังคับบัญชา		t
	\bar{X}	s	\bar{X}	s	
9. สอนให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดทางศิลปะได้	4.36	.62	4.32	.48	.24
10. ตูแลการปฏิบัติงานของผู้เรียน	3.93	.81	4.14	.70	-1.05
11. สร้างวินัยในการเรียนรู้และการทำงานให้กับผู้เรียน	4.00	.90	4.14	.65	-.68
12. การวางแผนการประเมินผลการเรียนการสอน	4.07	.54	3.93	.47	1.06
13. ตรวจสอบผล และประเมินผลงานที่ผู้เรียนทำเสร็จ	4.07	.81	4.07	.54	.00
รวมเฉลี่ย	3.94	.58	3.99	0.43	-.38

จากตาราง 13 พบว่ามหาลัยเทคโนโลยีและผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาลัยเทคโนโลยีไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อพบว่า มหาลัยเทคโนโลยีประเมินตนเองสูงกว่าผู้บังคับบัญชาในด้านกำหนดแผนการสอนและแผนการปฏิบัติงานวิชาศิลปะหรือศิลปศึกษา ประจำภาคเรียน (ข้อ 1) ส่วนผู้บังคับบัญชาประเมินสูงกว่ามหาลัยเทคโนโลยี ประเมินตนเองในด้านทำ

บันทึกการสอน (ข้อ 4) และสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการปฏิบัติงานศิลปะได้ (ข้อ 8) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมพบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินการปฏิบัติงานของมหาดำเนินการสูงกว่ามหาดำเนินการประเมินตนเอง

ตาราง 14 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาดำเนินการในด้านวิชาการ ตามทรรศนะของผู้บังคับบัญชา

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	มหาดำเนินการ		ผู้บังคับบัญชา		t
	\bar{X}	s	\bar{X}	s	
<u>ความสามารถด้านวิชาการ</u>					
1. ศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรในระดับที่ใช้ปฏิบัติงานอยู่	4.18	.72	4.18	.48	.00
2. ศึกษาเนื้อหาของหลักสูตรในระดับที่ใช้ปฏิบัติงานอยู่	4.29	.66	4.25	.52	.23
3. ศึกษาค้นคว้า วิจัย ด้วยตนเอง	3.89	.95	4.00	.61	-.50
4. นำผลการวิจัยมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	3.96	1.0	3.82	.77	.60
5. ให้คำแนะนำ และคำปรึกษาบางประการเกี่ยวกับการทำวิจัยแก่บุคคลอื่น	3.35	.91	3.64	.83	-1.23
6. ค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาได้	3.89	.57	3.82	.67	.43

ตาราง 14 (ต่อ)

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	มหานักคิด		ผู้บังคับบัญชา		t
	\bar{X}	s	\bar{X}	s	
7. แนะนำตำรา และเอกสารงานวิจัย เกี่ยวกับศิลปะหรือศิลปศึกษาแก่บุคคลอื่น	3.82	.86	3.79	.69	.17
8. คิด เขียน อย่างเป็นระบบ	4.14	.70	4.00	.77	.72
9. นำความรู้ด้านอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ให้ เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชา ศิลปศึกษา	4.18	.61	3.93	.86	1.26
10. เขียนตำรา เอกสารประกอบการสอน หรือบทความประกอบการเรียนการสอน ศิลปศึกษา	3.64	.87	3.79	.92	-.60
รวมเฉลี่ย	3.93	.51	3.92	.53	.10

จากตาราง 14 พบว่ามหานักคิดและผู้บังคับบัญชา ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของมหานักคิดไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อนิยามค่าเฉลี่ยรายข้อพบว่า มหานักคิดประเมินตนเองสูงกว่าผู้บังคับบัญชาในด้านนำความรู้ด้านอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา (ข้อ 9) คิด เขียน อย่างเป็นระบบ (ข้อ 8) ส่วนผู้บังคับบัญชาประเมิน

สูงกว่ามาตรฐานประเมินตนเอง ในด้านให้คำแนะนำและคำปรึกษาบางประการเกี่ยวกับการทำวิจัยแก่บุคคลอื่น (ข้อ 5) เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยโดยรวมพบว่า มหาวิทยาลัยประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานด้านวิชาการของตนเองสูงกว่าผู้บังคับบัญชาประเมิน

ตาราง 15 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยในด้านการบริการสังคม ตามทรรศนะของมหาวิทยาลัยและผู้บังคับบัญชา

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	มหาวิทยาลัย		ผู้บังคับบัญชา		t
	\bar{X}	s	\bar{X}	s	
<u>ความสามารถด้านการบริการสังคม</u>					
1. จัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ และผลงานทางศิลปะหรือศิลปศึกษา	3.89	1.10	3.96	.84	- .27
2. เข้าร่วมอภิปรายวิชาการด้านศิลปศึกษา	3.32	1.22	3.75	.89	-1.50
3. จัดสอนหรือฝึกอบรมวิชาการด้านศิลปะและศิลปศึกษา	3.39	1.03	3.82	.97	-1.76
4. เป็นวิทยากรหรือผู้บรรยายเกี่ยวกับศิลปศึกษาตามสถาบันการศึกษา	3.11	1.17	3.57	1.03	-1.58
5. เสนอบทความด้านศิลปศึกษา โดยอาศัยอาศัยสื่อมวลชน	2.89	1.07	3.18	1.06	-1.01

ตาราง 15 (ต่อ)

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	มหาดัชนี		ผู้บังคับบัญชา		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
6. จัดประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนศิลปะหรือศิลปศึกษาให้แก่ครูในโรงเรียนตามชุมชน	2.64	1.06	3.04	1.01	-1.36
7. เข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ เผยแพร่ ประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่นทั้งภายในและนอกสถาบัน	3.35	1.13	3.71	1.01	-1.25
8. เป็นกรรมการตัดสินผลงานทางศิลปศึกษา	3.60	1.03	3.61	.92	.00
9. ปฏิบัติงานในชุมชนร่วมกับนักเรียนและหน่วยงานอื่น	3.00	1.09	3.71	.98	-2.59*
10. จัดบริการข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาต่อในสาขาศิลปศึกษา ตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ	2.54	1.04	3.18	.90	-2.47*
รวมเฉลี่ย	3.17	0.89	3.55	.70	-1.77

จากตาราง 15 พบว่ามหาวิทยาลัยและผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายข้อพบว่า ผู้บังคับบัญชาคิดว่ามหาวิทยาลัยมีความสามารถด้านปฏิบัติงานในชุมชนร่วมกับนักเรียนและหน่วยงานอื่น (ข้อ 9) และจัดการข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาต่อในสาขาศิลปศึกษา ตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ (ข้อ 10) มากกว่าที่มหาวิทยาลัยประเมินตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยโดยรวมพบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยสูงกว่ามหาวิทยาลัยประเมินตนเอง

ตาราง 16 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยในคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ ตามทรรศนะของมหาวิทยาลัยและผู้บังคับบัญชา

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	มหาวิทยาลัย		ผู้บังคับบัญชา		t
	\bar{X}	s	\bar{X}	s	
<u>คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ</u>					
1. เสนอแนะการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมให้โรงเรียนนำไปปฏิบัติได้	3.5	1.27	3.71	.76	-.77
2. จัดอภิปรายวิชาการด้านศิลปศึกษา	2.82	.94	3.32	1.06	-1.87
3. จัดนิทรรศการด้านศิลปะหรือศิลปศึกษา เพื่อเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ	3.46	1.17	3.71	.94	-.88

ตาราง 16 (ต่อ)

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	มหาลัย		ผู้บังคับบัญชา		t
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	
4. จัดสัมมนา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษา	2.96	1.0	3.32	1.06	-1.30
5. ส่งเสริมอนุรักษ์ เผยแพร่ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น	3.50	1.17	3.57	.96	-.25
6. รับผิดชอบงานในหน้าที่	4.36	.62	4.36	.73	.00
7. ขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงานสอนและงานที่ได้รับมอบหมาย	4.36	.56	4.32	.77	.20
8. ความเสียสละ	4.11	.63	4.11	.79	.00
9. ความเชื่อมั่นในตนเองในการปฏิบัติงาน	4.61	.57	4.36	.68	1.50
10. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน	4.46	.58	4.18	.67	1.71
11. การตัดสินใจ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงาน	4.36	.62	4.07	.66	1.66
12. ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ตนเองได้	4.21	.63	3.89	.68	1.83

ตาราง 16 (ต่อ)

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	มหาลัย		ผู้บังคับบัญชา		t
	X	S	X	S	
13. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ทุกระดับ	4.14	.65	4.00	.72	.78
14. การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.32	.55	3.96	.69	2.14*
รวมเฉลี่ย	3.94	.55	3.92	.66	.13

จากตาราง 16 พบว่ามหาลัยและผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาลัยไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายข้อพบว่า มหาลัยคิดว่าตนเองมีความสามารถด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (ข้อ 14) มากกว่าที่ผู้บังคับบัญชาประเมินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผู้บังคับบัญชาประเมินสูงกว่ามหาลัยประเมินตนเองในด้านการจัดอภิปรายวิชาการด้านศิลปศึกษา (ข้อ 2) จัดสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษา (ข้อ 4) เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยโดยรวมพบว่า มหาลัยประเมินตนเองสูงกว่าผู้บังคับบัญชาประเมิน

ตาราง 17 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตในด้าน การสอน ด้านวิชาการ ด้านการบริการสังคม และคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ ตามทรรศนะ ของมหาบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา

ความสามารถในการปฏิบัติงาน	มหาบัณฑิต		ผู้บังคับบัญชา		t.
	\bar{X}_1	S_1	\bar{X}_2	S_2	
1. ด้านการสอน	3.94	0.58	3.99	0.43	-.38
2. ด้านวิชาการ	3.93	0.51	3.92	0.53	.10
3. ด้านการบริการสังคม	3.17	0.89	3.55	0.70	-1.77
4. คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ	3.94	0.55	3.92	0.66	.13
รวมเฉลี่ย	3.77	0.49	3.86		-.64

จากตาราง 17 พบว่า มหาบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานทุกด้านของมหาบัณฑิต ไม่แตกต่างกัน

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การติดตามผลมหาบัณฑิตวิชาเอกศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตวิชาเอกศิลปศึกษาเฉพาะผู้ทำหน้าที่สอน โดย
ศึกษาจาก

1. ทรรศนะของมหาบัณฑิตวิชาเอกศิลปศึกษา ที่มีต่อการปฏิบัติงานของตนเอง
2. ทรรศนะของผู้บังคับบัญชา ที่มีต่อการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตวิชาเอกศิลปศึกษา
3. การเปรียบเทียบทรรศนะของมหาบัณฑิตวิชาเอกศิลปศึกษากับทรรศนะของผู้บังคับ
บัญชา ที่มีต่อการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตวิชาเอกศิลปศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมดของมหาบัณฑิตวิชาเอกศิลปศึกษา
ที่สำเร็จการศึกษาในปีพ.ศ. 2531-2535 เฉพาะผู้มีอาชีพครูผู้สอน จำนวน 29 คน และ
ผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต จำนวน 29 คน

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ที่เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต
วิชาเอกศิลปศึกษา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏว่าได้รับแบบ

สอบถามคืนจากมหานัทิต จำนวน 28 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.55 และจากผู้บังคับบัญชา จำนวน 28 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.55 รวมแบบสอบถามทั้งหมด 56 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.55

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ แบบสอบถามที่มีลักษณะปลายปิด และปลายเปิด ลักษณะที่เป็นปลายปิดมี 2 ชนิดคือ ชนิดเลือกตอบและมาตราส่วนประมาณค่า ส่วนลักษณะปลายเปิด ผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างเสรี โดยแบบสอบถามที่ใช้มี 2 ฉบับคือ

ฉบับที่ ก. แบบสอบถามสำหรับมหานัทิต

ฉบับที่ ข. แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์โดยวิธีคำนวณหาค่าร้อยละของข้อมูลในแบบสอบถาม ด้านสถานภาพของมหานัทิตและผู้บังคับบัญชา ชนิดที่มีคำตอบให้เลือกและเติมคำ เพื่อจัดให้อันดับมากขึ้น
2. วิเคราะห์โดยวิธีคำนวณหาค่าเฉลี่ยของคะแนนในแบบสอบถามทรงคนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของมหานัทิตทั้ง 4 ด้าน ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าเพื่อจัดอันดับความสำคัญ
3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ระหว่างทรงคนะของมหานัทิตและผู้บังคับบัญชา โดยใช้สถิติค่าที (t-independent)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในด้านของมหานัทิต

1. สถานภาพของมหานัทิตวิชาเอกศิลปศึกษา พบว่ามหานัทิตส่วนมากมีอายุระหว่าง 41 - 45 ปี มีวุฒิในระดับปริญญาตรี คือ กค.บ. (ศิลปศึกษา) สอนในระดับอุดมศึกษามากที่สุด

และส่วนมากปฏิบัติงานสอนมาแล้วเป็นเวลา 16 - 20 ปี

2. ทรรศนะของมหาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา ที่มีต่อการปฏิบัติงานของตนเอง มหาบัณฑิตมีความเห็นว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานทุกด้านของตนเอง อยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 3.77$) โดยเกณฑ์ด้านการสอน ($\bar{X} = 3.94$) และคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 3.94$) มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

3. ปัญหาในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตในด้านบุคลากร ปัญหาที่พบมากคือ การขาดแคลนบุคลากร ความสามารถเฉพาะบุคคลมีจำกัด ปัญหาด้านการบริหารที่พบส่วนมากคือ ปัญหาด้านงบประมาณ งบประมาณล่าช้า ปัญหาด้านอาคารสถานที่ ที่พบส่วนมากคือ ห้องปฏิบัติงานคับแคบ ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานศิลปะ และมีจำนวนไม่เพียงพอต่อผู้เรียน ส่วนปัญหาด้านอื่น ๆ คือ การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์

4. ข้อเสนอแนะสำหรับภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม ในด้านการเรียนการสอน มหาบัณฑิตเห็นว่า ควรมีการจัดวิชาเรียนให้สอดคล้องกับปัจจุบันและเหมาะสม คือ การนำไปใช้จริง ควรมีการฝึกฝนในเชิงปฏิบัติให้มากขึ้น ในด้านหลักสูตร มหาบัณฑิตมีความเห็นว่า ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อสถานการณ์ หลักสูตรควรแบ่งสาขาวิชาเอกให้หลากหลาย

ด้านบุคลากรของมหาวิทยาลัย มหาบัณฑิตมีความเห็นว่า ควรเพิ่มคณาจารย์ให้เพียงพอ กับจำนวนนิสิตในการทำปริญญานิพนธ์ ควรเชิญวิทยากรที่เป็นนักวิชาการและศิลปินมาให้ความรู้แก่นิสิต ส่วนในด้านอาคารสถานที่ มหาบัณฑิตมีความเห็นว่า ควรมีการเพิ่มห้องต่าง ๆ เช่น ห้องวิชาการ ห้องประชุม ห้องแสดงผลงานให้กว้างขวางขึ้น ส่วนข้อเสนอแนะอื่น ๆ มหาบัณฑิตมีความเห็นว่า ควรมีการกระตุ้นให้นิสิตได้นำเสนอผลงานทั้งด้านวิชาการและศิลปะสู่สังคม

ในด้านของผู้บังคับบัญชา

1. สถานภาพของผู้บังคับบัญชา พบว่าผู้บังคับบัญชาส่วนมาก มีอายุระหว่าง 46 - 55 ปี วุฒิต่างการศึกษาของผู้บังคับบัญชาสูงสุดคือปริญญาโท ส่วนใหญ่มีตำแหน่งหัวหน้าภาควิชา

2. ทรรศนะของผู้บังคับบัญชา ที่มีต่อการปฏิบัติงานของมหาดำเนินการ วิชาเอกศิลปศึกษา ผู้บังคับบัญชามีความเห็นที่ ความสามารถในการปฏิบัติงานรวมทุกด้านของมหาดำเนินการ อยู่ในเกณฑ์ ดี ($\bar{X} = 3.86$) โดยเฉพาะด้านการสอน ($\bar{X} = 3.99$) มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

3. ข้อเสนอแนะที่มีต่อภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม ตามทรรศนะของผู้บังคับบัญชาในด้านหลักสูตร ผู้บังคับบัญชามีความเห็นที่ ควรมีการติดตามผลหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาดำเนินการ เป็นระยะ ๆ ในด้านการเรียนการสอน ผู้บังคับบัญชามีความเห็นที่ นิสิตควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรศิลปะ การวิเคราะห์หลักสูตร

ในด้านวิชาการ ผู้บังคับบัญชามีความเห็นที่ ควรส่งเสริมให้นิสิตเขียนหรือผลิตผลงานทางวิชาการออกเผยแพร่ ส่วนข้อเสนอแนะอื่น ๆ ผู้บังคับบัญชามีความเห็นที่ ควรมีหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือและบริการด้านการศึกษาค้นคว้างานวิจัยแก่นิสิตและคณาจารย์

4. การเปรียบเทียบทรรศนะของมหาดำเนินการวิชาเอกศิลปศึกษากับทรรศนะของผู้บังคับบัญชา ที่มีต่อการปฏิบัติงานของมหาดำเนินการ มหาดำเนินการและผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาดำเนินการไม่แตกต่างกัน โดยต่างก็ประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ดี

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาสภาพของมหาดำเนินการ พบว่ามหาดำเนินการส่วนใหญ่มีวุฒิในระดับปริญญาตรีคือ กศ.บ. (ศิลปศึกษา) แสดงว่ามหาดำเนินการมีพื้นฐานความรู้ทางด้านศิลปศึกษา ซึ่งผ่านการศึกษาวិชาทางศิลปะแขนงต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการเรียนวิชาทางการศึกษา และมหาดำเนินการเลือกเรียนต่อในระดับปริญญาโท ได้ตรงตามวิชาเอก ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาดำเนินการ วิชาเอกศิลปศึกษาข้อหนึ่งซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อผลิตมหาดำเนินการศิลปศึกษาให้มีความรู้ความสามารถเพื่อพัฒนาหลักสูตรและการสอนศิลปะ (บัณฑิตวิทยาลัย. 2532 : 115) ซึ่งหมายถึงมีจุดประสงค์ที่จะผลิตครูผู้สอนศิลปะอย่างเฉพาะเจาะจง ในประเด็นที่สอง การที่มหาดำเนินการส่วนใหญ่ได้สอนในระดับอุดมศึกษา เป็นการแสดงให้เห็นถึงการผลิตบุคลากรของ

ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม ที่จะให้บรรลุถึงจุดประสงค์ของหลักสูตรที่จะผลิตมหาบัณฑิตให้มีความสามารถในการค้นคว้าวิจัย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (บัณฑิตวิทยาลัย. 2532 : 115) เนื่องจากการค้นคว้าวิจัยเป็นภาระกิจที่จำเป็นอย่างยิ่งในสถาบันอุดมศึกษา ดังที่ วิจิตร อาวะกุล (2517 : 80) ได้กล่าวถึงงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาว่า เป็นสิ่งจำเป็นที่ควบคู่ไปกับการสอนในชั้นอุดมศึกษา สังคมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีการคิดค้นวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาค่าต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน จึงต้องนำสิ่งที่วิจัยหรือความรู้ใหม่ ๆ มาสอนเพิ่มเติม การวิจัยจะช่วยให้มีการปรับปรุงการสอนในด้านต่าง ๆ ให้กว้างขวางขึ้น ทั้งในด้านปฏิบัติ หลักการ ตลอดจนความเป็นจริงในปัจจุบัน

2. จากการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตทั้งในทรณะของตนเองและผู้บังคับบัญชา ต่างก็มีความเห็นว่ามีความสามารถมากโดยเฉพาะในด้านการสอนและด้านวิชาการ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตมีความสามารถในการสอนศิลปะ และเป็นผู้นำทางศิลปศึกษา ตลอดจนมีความสามารถในการทำงานวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการแสดงถึงว่าการสอนของภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรมได้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายในข้อนี้เป็นอย่างดี ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุกัญญา เกิดโพธิ์ทอง (2532 : 127) ซึ่งพบว่ามหาบัณฑิตสาขาการสอนสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนในวิทยาลัยครูสามารถนำความรู้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานทุกด้าน อยู่ในระดับมาก อีกทั้งผลการวิจัยของ รัตนา คิริพานิช และคนอื่น ๆ (2529 : 51 - 63) ยังพบว่า ความรู้และประสบการณ์ด้านการสอนวิชาเอกที่ได้จากวิทยาลัยครู สามารถนำไปประกอบอาชีพการสอนได้อย่างเพียงพอ

ส่วนในคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ ($\bar{x} = 3.94$) ทั้งมหาบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาต่างก็มีความเห็นว่า มหาบัณฑิตมีความสามารถในการด้านนี้มาก ทั้งนี้เนื่องจากในฐานะครูศิลปศึกษา มักมีงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบอยู่เสมอ นอกเหนือจากงานสอน เนื่องจากการเรียนการสอนศิลปศึกษาจะต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมพิเศษอยู่เป็นเนือง ๆ

เช่น การจัดประกวดเขียนภาพ การจัดนิทรรศการด้านศิลปะ การจัดกิจกรรมส่งเสริมอนุรักษ์
 เผยแพร่ประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่น ฯลฯ ทำให้ครูศิลปศึกษามีโอกาสได้แสดงความ
 สามารถ เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมดังกล่าว และเมื่อพิจารณาจากจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในข้อที่ว่า
 เพื่อผลิตมหาบัณฑิตให้เป็นผู้นำทางศิลปศึกษา มีวัฒนธรรม คุณธรรม มีความสำนึกรับผิดชอบต่อ
 สังคม (บัณฑิตวิทยาลัย. 2532 : 115) ซึ่งแสดงว่า ได้ผลตามจุดมุ่งหมายในข้อนี้

ส่วนด้านการบริการสังคมก็มีมากเช่นเดียวกัน แต่น้อยกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมา
 จากการจัดกิจกรรมด้านการบริการสังคมเป็นสิ่งที่ทางหน่วยงานจะต้องประสานงานกันจัดกิจกรรม
 นี้ขึ้น ถ้าหากทางหน่วยงานมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการบริการสังคมไม่บ่อยนัก มหาบัณฑิตก็
 จะมีโอกาสแสดงออกในการปฏิบัติงานด้านนี้ได้ไม่เด่นชัดเท่ากับงานด้านอื่น ๆ

3. จากการวิเคราะห์ปัญหาในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต พบว่ามีปัญหาด้านบุคลากร
 คือปัญหาขาดแคลนบุคลากรในการสอนวิชาศิลปศึกษาโดยตรง ทำให้มหาบัณฑิตต้องมีการะงานสอน
 มาก ทั้งนี้จากการติดตามผลสภาพการใช้หลักสูตร แบบเรียน คู่มือครู ของระดับมัธยมศึกษา
 ตอนต้น เมื่อปีพุทธศักราช 2527 โดยศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
 พบว่า ครูผู้สอนมีวุฒิด้านศิลปศึกษาโดยตรงหรือเกี่ยวกับศิลปศึกษา มีเพียงร้อยละ 40 ส่วนครูที่
 เหลือร้อยละ 60 เป็นครูที่มีวุฒิต่าง ๆ ไม่เกี่ยวกับด้านศิลปศึกษา เป็นผู้ทำการสอนวิชาศิลปศึกษา
 (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2529 : 4) แสดงให้เห็นว่า สภาพการเรียนการสอนศิลปศึกษาจะบรรลุ
 ตามเป้าหมายหรือมีสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษามากน้อยเพียงใด จึงย่อมขึ้นอยู่กับผู้สอนเป็นสำคัญ

ส่วนปัญหาด้านการบริหาร ที่มหาบัณฑิตพบมากคือ ปัญหาการบริหารงานล่าช้า เนื่อง
 จากมหาบัณฑิต ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานสอนอยู่ในหน่วยงานราชการ ปัญหาด้านอาคารสถานที่คือห้อง
 ปฏิบัติงานศิลปะ มีความคับแคบ ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานศิลปะ ซึ่งวิชาศิลปะเป็นวิชาที่ต้อง
 มีการฝึกฝนทักษะ มีการทดลองปฏิบัติงานในหลาย ๆ รูปแบบ จึงมีความจำเป็นในการที่ต้องใช้
 ห้องปฏิบัติการที่เป็นสัดส่วน มีความเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ส่วนปัญหาอื่น ๆ ที่มหาบัณฑิตพบคือ
 การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งปัญหานี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหวัง นิธิยานูวัฒน์ และ
 คนอื่น ๆ (2522 : 20 - 77) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมของวัตถุที่เอื้อต่อประสิทธิภาพการ

เรียนการสอนของนิสิตครุศาสตร์ศึกษบัณฑิต ยังอยู่ในขั้นที่ไม่น่าพอใจ โดยเฉพาะการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ และห้องเรียนที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ กิตานันท์ มลิทอง (Malithong, 1983 : 358 - A) ได้พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการสอนของอาจารย์จากโรงเรียนอาชีวศึกษาสามแห่งในกรุงเทพมหานคร คือ การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือที่ทันสมัย จะเห็นได้ว่าวัสดุอุปกรณ์เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญ ในการเรียนวิชาชีพที่ต้องมีการฝึกทักษะในสาขาต่าง ๆ ที่นอกเหนือไปจากวิธีสอนและการมีห้องปฏิบัติการที่เหมาะสม จึงเป็นการสมควรที่ผู้บริหารและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง จะหันมาให้ความสำคัญในการส่งเสริมทักษะของผู้เรียน ด้วยการสนับสนุนในการจัดสรรงบประมาณ สำหรับการแก้ปัญหาเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ

4. ข้อเสนอแนะที่มหาดบัณฑิตมีต่อภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม ในด้านการเรียนการสอน โดยส่วนมากพบว่ามีความเหมาะสมดีแล้ว แต่ควรมีการจัดวิชาเรียนให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและเหมาะสมต่อการนำไปใช้จริง และควรมีการฝึกฝนในเชิงปฏิบัติให้มากขึ้น จะเห็นได้ว่า การสร้างงานศิลปะในปัจจุบัน มีแนวโน้มไปในทางสร้างสรรค์ ซึ่งจะปรากฏอยู่ในงานศิลปะทุกประเภท ลักษณะการศึกษาศิลปะจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนต้องมีความรู้ความชำนาญทางการปฏิบัติ ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ บาร์แคน (Manuel Barkan) ที่พบว่าการศึกษาศิลปะมีความจำเป็นที่ต้องเน้นประสบการณ์ เสริมสร้างการรู้คิด (Cognitive) (มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. ม.ป.ป. : 8) ซึ่งในสภาพการเรียนการสอนปัจจุบันของภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม ในวิชาที่จะต้องมีการปฏิบัติงานศิลปะ อาจารย์ผู้สอนจะเน้นหนักด้านการฝึกทักษะเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกสถานที่ และพยายามส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาฝีมือด้วยการให้นักเรียนจัดแสดงนิทรรศการทางศิลปะ จึงเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกฝนการปฏิบัติอย่างจริงจัง

ในด้านหลักสูตร มหาดบัณฑิตมีความเห็นว่า ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อสถานการณ์ และหลักสูตรควรแบ่งวิชาเอกให้หลากหลาย ในประเด็นนี้สอดคล้องกับทางภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรมที่กำลังเร่งดำเนินโครงการเปิดสอนหลักสูตรปริญญาโทศิลปกรรมศาสตร์มหาดบัณฑิต ภายใต้คณะศิลปกรรมขึ้น โดยมี การแบ่งวิชาเอกให้ได้ตรงกับความถนัดและความต้องการของผู้เรียน

นับได้ว่าเป็นการพัฒนาในด้านวิชาการ ในอีกระดับหนึ่ง ซึ่งหลักสูตรนี้จะได้เปิดสอนในปีการศึกษา 2538 ในด้านบุคลากรของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยที่มีความเห็นว่า ควรมีความจำเป็นให้เพียงพอกับจำนวนนิสิตในการทำปริญญาโท ควรเชิญวิทยากรที่เป็นนักวิชาการหรือศิลปินมาให้ความรู้แก่นิสิต ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาด้านศิลปะ ในแขนงต่าง ๆ นอกจากอาจารย์ประจำที่ให้ความรู้แก่นิสิตแล้ว บุคคลในวงการศิลปะที่เป็นทั้งนักวิชาการและศิลปินที่มีความชำนาญเฉพาะสาขา จึงน่าจะเข้ามามีบทบาทในการเสริมสร้างประสบการณ์ และโลกทรรศน์ ให้กับนิสิตในระดับต่าง ๆ อีกทั้งทางภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรมในปัจจุบัน บุคลากรยังไม่มีหลากหลายเพียงพอ ในประเด็นนี้ ในบางภาคการศึกษา ภาควิชาได้มีการเชิญวิทยากรซึ่งเป็นอาจารย์และนักวิชาการที่มีความชำนาญ และประสบการณ์ในวิชาศิลปะหลายแขนง มาให้ความรู้แก่นิสิต ในลักษณะที่ให้สอนเป็นรายวิชา ตลอดภาคการศึกษา และเชิญมาบรรยายให้นิสิตฟังเป็นครั้งคราวในเนื้อหาของวิชาที่มีความเกี่ยวข้อง ซึ่งในอนาคตเมื่อภาควิชาได้ปรับเป็นคณะศิลปกรรมแล้ว มีการขยายตัวในด้านวิชาการ ทางคณะจะต้องสรรหาคณาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขามาให้ความรู้แก่นิสิตมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ในด้านอาคารสถานที่ มหาวิทยาลัยมีความเห็นว่า ควรมีห้องต่าง ๆ เช่น ห้องประชุม ห้องบริการวิชาการ ห้องแสดงผลงาน ฯลฯ ให้เอื้อต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ในประเด็นนี้ การที่ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรมได้ย้ายมาจากอาคาร 4 ซึ่งมีความคับแคบ ห้องปฏิบัติการด้านศิลปะยังมีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของนิสิต อีกทั้งห้องแสดงนิทรรศการ ห้องประชุมยังไม่มีความเป็นสัดส่วนเฉพาะ ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานและกิจกรรมทั้งฝ่ายอาจารย์และนิสิต ในเวลาต่อมาภาควิชาจึงได้ย้ายมาอยู่ อาคาร 14 ซึ่งเป็นที่ทำการชั่วคราวของภาควิชา จึงทำให้มีสถานที่ที่เอื้อต่อกิจกรรมการเรียนการสอนพอสมควร แต่ในภาพรวมแล้วยังไม่มีความพร้อม ในอนาคตอันใกล้ คือปีพุทธศักราช 2538 นี้ ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม จะได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นคณะศิลปกรรมศาสตร์ มีที่ทำการ ณ อาคารใหม่ ซึ่งปัจจุบันกำลังก่อสร้างอยู่ ภายใต้การขยายตัวของภาควิชาขึ้นเป็นคณะศิลปกรรม จึงมิใช่เป็นการขยายตัวในด้านวิชาการเท่านั้น แต่ในด้านโครงสร้างทางกายภาพ ซึ่งมีความพร้อมต่อการเรียนการสอนและกิจกรรม อัน

ประกอบด้วยห้องเรียน ห้องปฏิบัติการในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ห้องนิทรรศการถาวร และนิทรรศการหมุนเวียน ซึ่งจะใช้เป็นสถานที่แสดงนิทรรศการในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรมด้านศิลปะแก่นักนิสิตและนักศึกษาทั้งในสถาบันและนอกสถาบัน

ส่วนข้อเสนอแนะอื่น ๆ มหาวิทยาลัยมีความเห็นว่า ควรมีการกระตุ้นให้นิสิตได้นำเสนอผลงานทั้งด้านวิชาการและศิลปะออกสู่สังคม เพราะการผลิตผลงานทางด้านวิชาการและศิลปะ อยู่เสมอนั้น ทำให้นิสิตได้มีการค้นคว้าพัฒนาตนเอง ให้มีทั้งคุณลักษณะของนักวิชาการ และผู้สร้างสรรค์งานศิลปะ อีกทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์ ภาควิชาและสถาบันให้เป็นที่รู้จักแก่สังคมมากขึ้น และในอนาคตที่ภาควิชาจะขยายตัวขึ้นเป็นคณะศิลปกรรมนั้น การมีความร่วมมือในด้านอาคารสถานที่ น่าจะเป็นการสร้างบรรยากาศในการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแสดงงานศิลปะของนิสิตซึ่งจะมีแนวโน้มว่า นิสิตจะตื่นตัวในการผลิตผลงานออกสู่สังคมอย่างแน่นอน

5. จากการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย ตามทรรศนะของผู้บังคับบัญชานั้น ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยมีความสามารถมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่า มหาวิทยาลัยมีความสามารถด้านการสอนอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจักษ์ ศรีวัฒนพงษ์ (2531 : 185) ที่ได้ติดตามผลมหาวิทยาลัย สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่าผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก ข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของภาควิชาและมหาวิทยาลัยเองได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งเน้นการผลิตครูสอนศิลปศึกษา ซึ่งครูผู้สอนศิลปศึกษาต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ ในเนื้อหาวิชาการศึกษา และวิชาเฉพาะหรือวิชาเอก อีกทั้งเข้าใจในหลักทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนรู้ และพัฒนาการของผู้เรียนเป็นอย่างดี เพื่อจะนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาบูรณาการเข้าด้วยกัน อันจะก่อให้เกิดเป็นความสามารถในการสอนของครูได้ (กรมการฝึกหัดครู. 2524 : 63)

6. ข้อเสนอแนะที่มีต่อภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม ตามทรรศนะของผู้บังคับบัญชา ในด้านหลักสูตร ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่า ควรติดตามผลหลักสูตรเป็นระยะ ๆ ไป ซึ่งการติดตามผลหลักสูตรนั้น เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดความเจริญก้าวหน้าด้านวิชาการ ซึ่ง

ลมูล รัตตากร และคนอื่น ๆ (2528 : 15) ได้กล่าวว่าการประเมินหลักสูตรเป็นการรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรในด้านต่าง ๆ เช่น จุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา กิจกรรม การเรียนการสอน ฯลฯ เพื่อค้นหาหลักสูตรนั้นได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด และจะปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนให้ดีที่สุด ส่วนในด้านการเรียน การสอน นิสิตควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรศิลปะ ในด้านวิชาการควรมีการส่งเสริมให้นิสิตเขียนหรือผลิตเอกสาร ผลงานทางวิชาการเผยแพร่ ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะที่สอดคล้อง กับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปศึกษาในมหาวิทยาลัย ที่พบว่าครุศิลปศึกษาควร เป็นผู้ฝึกฝนปฏิบัติการในการค้นคว้าทางวิชาการด้านศิลปะอย่างสม่ำเสมอ (วินัย โสมติ. 2529 : 58)

7. จากการเปรียบเทียบการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน ของมหำบัณฑิต ระหว่างทรศนะของมหำบัณฑิตและผู้บังคับบัญชานั้น พบว่าไม่แตกต่างกัน โดยประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานมากเช่นเดียวกัน ดังผลการวิจัยของ ปรีชา สัมฤทธิ์ผล ที่พบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่ผลิตจากหลักสูตรการศึกษำบัณฑิต อยู่ใน ระดับมาก (ปรีชา สัมฤทธิ์ผล. 2528 : 128) ทั้งนี้ในการปฏิบัติงาน มหำบัณฑิตได้ใช้ความรู้ ความสามารถที่ได้รับจากการศึกษาในระดับปริญญาโทอย่างเต็มความสามารถ และมีความคาดหวังในการปฏิบัติงานของตนเอง ในขณะที่ผู้บังคับบัญชา ได้สังเกตเห็นถึงความสามารถในการปฏิบัติงานของมหำบัณฑิต จึงประเมินผลมหำบัณฑิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งใกล้เคียงกับที่มหำบัณฑิตประเมินตนเอง แสดงว่าผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจในความสามารถของมหำบัณฑิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริการสังคม ผู้บังคับบัญชาเห็นว่า มหำบัณฑิตมีความสามารถมากกว่าที่มหำบัณฑิตประเมินตนเอง ในด้านการปฏิบัติงานในชุมชนร่วมกับนักเรียนและหน่วยงานอื่น และด้านการ จัดบริการข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางต่อในสาขาศิลปศึกษาตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ มหำบัณฑิต มีความสามารถมาก ซึ่งการบริการสังคมถือเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของอาจารย์ในระดับอุดมศึกษา มีความสำคัญไม่น้อยกว่างานสอนและงานบริการวิชาการด้านศิลปศึกษาแก่สังคม ซึ่งจะมีประโยชน์ ในการส่งเสริมการใช้วิชาศิลปะ เพื่อพัฒนาอาชีพ และการให้ความรู้ทางศิลปศึกษาแก่ผู้สนใจทั่วไป

และเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างการเรียนการสอนศิลปศึกษาในมหาวิทยาลัย กับการเรียนการสอนศิลปศึกษาในชุมชนให้มีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (อมร รักษาสิทธิ์. 2512 : 4 - 5) ดังนั้นการที่ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของมหาดำเนินการในด้านการบริการสังคมนั้น แสดงให้เห็นถึงการบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่จะผลิตมหาดำเนินการให้เป็นผู้นำทางศิลปศึกษา และมีความล้นเกินผลิตขอต่อสังคม (บัณฑิตวิทยาลัย. 2532 : 115) ข้อค้นพบนี้ทำให้ได้ทราบว่าหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาดำเนินการวิชาเอกศิลปศึกษานั้น ผลิตบุคลากรให้ตรงกับความต้องการของหลักสูตร และเป็นที่ยังพอใจแก่สังคม

ข้อเสนอแนะของมหาดำเนินการ และผู้บังคับบัญชาในการแก้ปัญหา

1. จากการสำรวจมหาดำเนินการที่สำเร็จการศึกษามหาดำเนินการ วิชาเอกศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากกองบริการการศึกษา มีจำนวนมหาดำเนินการที่สำเร็จการศึกษาไปจำนวน 37 คน มีผู้ประกอบอาชีพครูผู้สอนจำนวน 29 คน ที่เหลือทำงานในส่วนราชการอื่นและประกอบอาชีพอื่น จากการที่ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรมได้ผลิตมหาดำเนินการไปพัฒนาอาชีพและหน่วยงานของตนเอง ไม่เป็นการเพียงพอต่อความต้องการของหน่วยงานที่ต้องมีบุคลากรในระดับนี้ ในปัจจุบันสถาบันที่เปิดสอนในหลักสูตรวิชาเอกศิลปศึกษา ในระดับมหาดำเนินการมีเพียง 2 แห่งคือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเปิดรับผู้เข้าศึกษาต่อทุก ๆ ปี ปีละประมาณ 10 คน ในขณะที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เปิดรับสมัครผู้เข้าศึกษาต่อในระยยะ 2 ปีต่อ 1 ครั้ง ทำให้มีจำนวนมหาดำเนินการไม่เพียงพอ ทางภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม จึงน่าจะมีการสรรหาบุคลากรเพิ่มเติม เพื่อรองรับการเปิดสอนในระดับมหาดำเนินการที่ควรจะมีการเปิดรับสมัครเข้าศึกษาต่อในทุก ๆ ปี หากมีความเป็นไปได้ เพื่อเป็นการผลิตบุคลากรด้านศิลปศึกษา และเพื่อสืบทอดในวงวิชาการด้านศิลปะศึกษาต่อไป

2. การที่ผู้บังคับบัญชาให้ข้อเสนอแนะว่า มหาวิทยาลัยควรมีการผลิตผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่องนั้น มหาวิทยาลัยจึงควรเป็นผู้มีความไม่รู้ เป็นนักวิชาการ ผลิตผลงานทางวิชาการอยู่เสมอ ๆ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ และก้าวทันต่อเทคโนโลยีที่กำลังเข้ามา มีบทบาทอยู่ในทงวงการ

3. จากผลการวิจัยพบว่าผลการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยในความสามารถด้านการสอน ในรายชื่อจัดห้องปฏิบัติงานศิลปะได้อย่างสะอาด สะดวก ปลอดภัยในการปฏิบัติงาน (ข้อ 5) มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ทางภาควิชาจึงควรเน้นการสอนนิสิตให้เป็นผู้มีระเบียบ รักษาความสะอาด ในการสอนวิชาศิลปะปฏิบัติ และเป็นการเปลี่ยนทัศนคติของผู้ที่เห็นว่า ผู้เรียนศิลปะไม่มีความเป็นระเบียบ

4. โดยส่วนรวม หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มีความเหมาะสมดีแล้ว แต่มหาวิทยาลัยส่วนมากต้องการให้ผู้จัดทำหลักสูตร คำนึงถึงความต้องการของหลักสูตรตามความต้องการของผู้เรียน และควรมีการปรับปรุงอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย วิชาเอกศิลปศึกษา โดยศึกษาข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอน ผู้บังคับบัญชาและตัวของมหาวิทยาลัยเอง เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ใช้หลักสูตรโดยตรง ย่อมมีประสบการณ์ และความคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

2. ควรมีการประเมินผลหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตวิชาเอกศิลปศึกษาในแต่ละวิชา เพื่อทราบถึงความเหมาะสมระหว่างหลักสูตรกับสถานการณ์การปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย

עברתם את המבחן

บรรณานุกรม

- ก่อ สวัสดิพานิช. "เศรษฐกิจการศึกษา," ประมวลบทความการวางแผนการศึกษา อันดับที่ 13. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2511.
- การฝึกหัดครู, กรม. หลักสูตรสภาการฝึกหัดครูระดับปริญญาตรี (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2524. กรุงเทพฯ : ส. สมบูรณ์การพิมพ์, 2525.
- _____. รายงานการติดตามภาวะการทำงานของผู้นำสำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครู ปีการศึกษา 2524. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, 2524.
- เจือจันทร์ เรืองศรี. การติดตามผลบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2526. อัดสำเนา.
- ทองเรียน อมรัชกุล. หลักการแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์นิมิตเศ. 2528.
- ทิพวรรณ ยิ้มสวัสดิ์. การศึกษาติดตามผลมหาวิทยาลัยบัณฑิต สาขาจิตวิทยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. ถ่ายเอกสาร.
- บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คู่มือหลักสูตรบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช 2532. กรุงเทพฯ : โอเดียนสแควร์, 2532.
- ประจักษ์ ศรีวัฒนพงษ์. การติดตามผลหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปริญญาโท กค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2531. ถ่ายเอกสาร.
- ประชุมสุข อาชวอำรุง. งานมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดการพิมพ์ พระนคร, 2522.
- ประพันธ์ จำปาไทย. ความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอน ระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- ปรีชา สัมฤทธิ์ผล. การประเมินผลหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต พุทธศักราช 2517 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน, 2528.

- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. การแนะแนวและให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : นิตยภัอักษร, ม.ป.ป.
- พนม ลีมาอารีย์. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2533.
- มขลิษฐ์ เอื้ออานนท์. เอกสารประกอบการสอนวิชาทฤษฎีความรู้และศิลปศึกษา. ภาควิชา
ศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ : ม.ป.ป.
อัสลำเนา.
- มณฑนา บุญปกรณ์. การติดตามผลผลสัมฤทธิ์ วิชาเอกพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ปริทัศน์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
ถ่ายเอกสาร.
- มัลลิกา เกาฬิจิตร. บริการแนะแนวในโรงเรียน. พระนคร : อักษรเจริญทัศน์, 2508.
- มุกดา ศรีรงค์ และคนอื่น ๆ . การติดตามประเมินผลบัณฑิตจิตวิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2525. ถ่ายเอกสาร.
- ยุภา อุตมศักดิ์. "ข้อคิดในการติดตามผลบัณฑิตเพื่อปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร," วารสารสภาการ
ศึกษาแห่งชาติ. 7. : 13 - 14 ; พฤศจิกายน 2515.
- รัตนา ศิริพานิช และคนอื่น ๆ . การติดตามผลนักศึกษาที่จบครุศาสตร์บัณฑิต จากวิทยาลัยครู
17 แห่ง ปีการศึกษา 2518 - 2519. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการ
ฝึกหัดครู
- ราตรี พัฒนรังสรรค์. จิตวิทยาแนะแนว. เอกสารประกอบการสอน วิชา ศึกษา 321.
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัสลำเนา.
- ลมูล รัตตากร และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่องโครงการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่าง
หลักสูตรและการทำงานของบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ ที่จบปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน, 2528.
- ลัดดาวัลย์ หวังพานิช. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ :
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2529. อัสลำเนา.

- วรรณพร บัวพันธ์. การศึกษาติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา
ชั้นสูง วิชาเอกดนตรีศึกษา จากวิทยาลัยครุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินซ์นิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. ถ่ายเอกสาร.
- วิจิตร อวาทกุล. "ภารกิจของมหาวิทยาลัยด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม," รายงาน
การสัมมนาเรื่องภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สังคมไทยมุ่งหวัง. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก, 2517.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. ศิลปะเด็ก : สภาพปัจจุบันและอนาคต. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์,
2529.
_____. "ศิลปะเป็นความจำเป็นพื้นฐานของชีวิต," เอกสารการสัมมนาศิลปะเสริมสร้าง
ชีวิตให้มีความสุข. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- วินัย ไสุมณี. คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปศึกษา : กรณีศึกษาอาจารย์
ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529 อัดสำเนา.
_____. "ศิลปศึกษา : คุณลักษณะของผู้สอน," โลกศิลปะ ฉบับทรรศนะ. 1 : 21 - 23 ;
มกราคม - เมษายน 2532.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. ศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ : วิมวอล อาร์ต, 2526.
- สงวน สิทธิเลิศอรุณ. การติดตามผลและการวิจัยเพื่อการแนะแนว. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต,
2530.
- สมหวัง นิตยานุวัฒน์ และคนอื่น ๆ. รายงานการประเมินผลหลักสูตรครุศาสตร์ ดุษฎีบัณฑิต
สาขาจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- สุกัญญา เกิดโพธิ์ทอง. การติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาดบัณฑิตสาขาการสอนสังคมศึกษา.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัดสำเนา.
- สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาการแนะแนว. พิมพ์ครั้งที่ 3 . กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2527.
- อมร รักษาสิทธิ์. "แนวการจัดการปริมาณการปฏิบัติงานประจำปีของอาจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษา,"
บรรณสาร ส.บ.พ. 2 : 1 - 10 ; สิงหาคม 2512.

- อารี สุทธิพันธุ์. ศิลปะและศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ : ทศนศิลป์ไทยจีน, ม.ป.ป.
- อารี สุทธิพันธุ์. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์. นवलล่อ นิมอนันตกุล เป็นผู้สัมภาษณ์. ที่ภาควิชาศิลปและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2536.
- อำนาจ เย็นสบาย. "อารี สุทธิพันธุ์ กับความคิดและบทบาททางศิลปศึกษา," สัจฉิตรีนิทรรศการทัศนศิลป์ เกียรติคุณ 60 ปี อารี สุทธิพันธุ์. กรุงเทพฯ : แสงเทียนการพิมพ์, 2535.
- เอกราช อุดระ. การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกอุตสาหกรรมศิลป์ที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยครู. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- Arbuckle, Dugald S. Student Personal Services in Higher Education. New York : Mc Graw-Hill Book Company Inc., 1953.
- Donaldson, Charles William. "A Follow-up Survey of Doctoral Graduates in Counselor Education form the University of Arkansas, 1963 through 1981," Dissertation Abstract International. 43 (10) : 3215 - A ; April, 1983.
- Guilford, J. P. Fundamental Statistics in Psychology and Education. New York : Harper Row, 1965.
- Lefever, D. W., Archie M. Turrel and Henry I. Weitzel. Principles and Technique of Guidance. New York : Ronald Press Co., 1950.

ภาคผนวก

ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม มศว ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 10110

พฤศจิกายน 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน มหามัณฑิตวิชาวเอกศิลปศึกษา มศว ประสานมิตร

ด้วยข้าพเจ้า นางสาว นวลลออ นิมอนันตกุล นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกศิลปศึกษา มศว ประสานมิตร ชั้นปีที่ 3 กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การติดตามผลมหามัณฑิตวิชาวเอกศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร" ในการนี้ต้องการความอนุเคราะห์จากท่านและผู้บังคับบัญชา ที่มีหน้าที่ดูแลการปฏิบัติงานของท่านโดยตรง 1 ท่าน กรุณาตอบแบบสอบถาม ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้เหมาะสมต่อการนำไปใช้ปฏิบัติงานของมหามัณฑิตรุ่นต่อไป ข้อมูลที่ได้จากทุกท่านจะเป็นประโยชน์เพื่อการวิจัยเท่านั้น และขอความกรุณาจากท่าน โปรดส่งแบบสอบถามให้ผู้บังคับบัญชาให้ยังผู้บังคับบัญชาของท่าน ขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะเป็นความลับ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านและผู้บังคับบัญชาตอบแบบสอบถาม และส่งคืนกลับมายังข้าพเจ้า ตามที่อยู่ข้างล่างภายในวันที่

ข้าพเจ้าหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวนวลลออ นิมอนันตกุล)

นางสาวนวลลออ นิมอนันตกุล

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

99/101 ซอยอากเนย์

ถ.พัฒนาการ กรุงเทพฯ 10250

ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม มศว ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 10110

พฤศจิกายน 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ท่านผู้บังคับบัญชามหาวิทยาลัยศิลปศึกษา มศว ประสานมิตร

ด้วยข้าพเจ้า นางสาว นวลลออ นิมอนันตกุล นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกศิลปศึกษา มศว.ประสานมิตร ชั้นปีที่ 3 กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การติดตามผลมหาวิทยาลัยศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร" ในการนี้ต้องการความอนุเคราะห์จากท่านกรุณาตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย มศว.ประสานมิตร ซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของท่าน ตามความเป็นจริง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้เหมาะสมต่อการนำไปใช้ปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยต่อไป ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์เพื่อการวิจัยเท่านั้น และขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะเป็นความลับ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถาม และส่งคืนกลับมายังข้าพเจ้าตามที่อยู่ข้างล่างภายในวันที่

ข้าพเจ้าหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวนวลลออ นิมอนันตกุล)

นางสาวนวลลออ นิมอนันตกุล

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

99/101 ซอยอาคเนย์

ถ.พัฒนาการ กรุงเทพฯ 10250

แบบสอบถาม
ฉบับ ก. สำหรับมหาลัย

เรื่อง การติดตามผลมหาวิทยาลัยวิชาเอกศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คำชี้แจง

ก. แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของมหาลัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาลัย หลังจากสำเร็จ

การศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานและข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่มีต่อภาค
วิชาศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ข. การส่งแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยได้ผนึกดวงตราไปรษณียากรและเจ้าหน้าที่ส่งถึงผู้วิจัยมาด้วยแล้ว

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของมหาลัย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง
เกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุดหรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. อายุของท่านในปัจจุบัน.....ปี.....เดือน
2. วุฒิของท่านในระดับปริญญาตรี
3. ปัจจุบันท่านปฏิบัติการสอนในระดับใด
 ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. จำนวนปีในการปฏิบัติงานสอน.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตหลังจากสำเร็จการศึกษา
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
หลังจากการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต ท่านสามารถนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานได้ดีขึ้นมากน้อยเพียงใด					
<u>ความสามารถด้านการสอน</u>					
1. กำหนดแผนการสอนและแผนการปฏิบัติงานวิชาศิลปะหรือศิลปศึกษาประจำภาคเรียน.....
2. ตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมได้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเนื้อหาวิชา.....
3. การใช้สื่อการสอน.....
4. ทำบันทึกการสอน.....
5. จัดห้องปฏิบัติงานศิลปะได้อย่างสะอาด สะดวก ปลอดภัยในการปฏิบัติงาน.....
6. ทดลอง สาธิต หรือปฏิบัติงานศิลปะ.....
7. นำเทคนิควิธีสอนแบบใหม่มาใช้ให้เหมาะสม.....
8. สอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการปฏิบัติงานศิลปะได้.....
9. สอนให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดทางศิลปะได้.....
10. ดูแลการปฏิบัติงานของผู้เรียน.....
11. สร้างวินัยในการเรียนรู้และการทำงานให้กับผู้เรียน.....

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12. การวางแผนการประเมินผลการเรียนการสอน.....
13. ตรวจสอบวัดผล และประเมินผลงานของผู้เรียน ทำเสร็จ.....
<u>ความสามารถด้านวิชาการ</u>					
1. ศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรในระดับที่ใช้ ปฏิบัติงานอยู่.....
2. ศึกษาเนื้อหาของหลักสูตรในระดับที่ใช้ ปฏิบัติงานอยู่.....
3. ศึกษาค้นคว้า วิจัย ด้วยตนเอง.....
4. นำผลการวิจัยมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการ การเรียนการสอน.....
5. ให้คำแนะนำ และคำปรึกษาทางประการ เกี่ยวกับการทำวิจัยแก่บุคคลอื่น.....
6. ค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับด้าน การศึกษาได้.....
7. แนะนำตำรา และเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับ ศิลปะหรือศิลปศึกษาแก่บุคคลอื่น.....
8. คิด เขียน อย่างเป็นระบบ
9. นำความรู้ด้านอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เป็น ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา.....
10. เขียนตำรา เอกสารประกอบการสอนหรือ บทความประกอบการเรียนการสอนศิลปศึกษา

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ความสามารถด้านการบริการสังคม</u>					
1. จัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ และผลงานทางศิลปะหรือศิลปศึกษา.....
2. เข้าร่วมอภิปรายวิชาการด้านศิลปศึกษา....
3. จัดสอนหรือฝึกอบรมวิชาการด้านศิลปะ และศิลปศึกษา.....
4. เป็นวิทยากรหรือผู้บรรยายเกี่ยวกับศิลปศึกษาตามสถาบันการศึกษา.....
5. เสนอบทความด้านศิลปศึกษา โดยอาศัยสื่อมวลชน.....
6. จัดประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนศิลปะหรือศิลปศึกษาให้แก่ครูในโรงเรียนตามชุมชน.....
7. เข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ เผยแพร่ ประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่นทั้งภายในและนอกสถาบัน.....
8. เป็นกรรมการตัดสินผลงานทางศิลปศึกษา..
9. ปฏิบัติงานในชุมชนร่วมกับนักเรียนและหน่วยงานอื่น.....
10. จัดบริการข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาต่อในสาขาศิลปศึกษา ตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ.....

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ</u>					
1. เสนอแนะการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมให้โรงเรียนนำไปปฏิบัติได้.....
2. จัดอภิปรายวิชาการด้านศิลปศึกษา.....
3. จัดนิทรรศการด้านศิลปะหรือศิลปศึกษา เพื่อเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ.....
4. จัดสัมมนา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษา.....
5. ส่งเสริมอนุรักษ์ เผยแพร่ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น.....
6. รับผิดชอบงานในหน้าที่.....
7. ขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงานสอนและงานที่ได้รับมอบหมาย.....
8. ความเสียสละ.....
9. ความเชื่อมั่นในตนเองในการปฏิบัติงาน.....
10. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน.....
11. การตัดสินใจ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงาน.....
12. ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ตนเองได้.....
13. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ทุกระดับ.....
14. การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น.....

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาที่ท่านปฏิบัติงานอยู่คือ
ด้านบุคลากร.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ด้านการบริหาร.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ด้านอาคารสถานที่.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

อื่น ๆ.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

แบบสอบถาม
ฉบับ ช. สำหรับผู้บังคับบัญชา

เรื่อง การติดตามผลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คำชี้แจง

ก. แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บังคับบัญชา

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย หลังจากสำเร็จ

การศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานของ

มหาวิทยาลัย

ข. การส่งแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยได้ผนึกดวงตราไปรษณียากรและจำหน่ายซองถึงผู้วิจัยมาด้วยแล้ว

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บังคับบัญชา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง
เกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุดหรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. อายุของท่านในปัจจุบัน.....ปี.....เดือน
2. วุฒิทางการศึกษาของท่าน
 อนุปริญญา/ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
3. ตำแหน่งหน้าที่ของท่าน.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตหลังจากสำเร็จการศึกษา
 คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
หลังจากที่มหาบัณฑิตนี้สำเร็จการศึกษา เขาสามารถนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานได้ มากน้อยเพียงใด					
<u>ความสามารถด้านการสอน</u>					
1. กำหนดแผนการสอนและแผนการปฏิบัติงาน วิชาศิลปะหรือศิลปศึกษาประจำภาคเรียน.....
2. ตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมได้สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเนื้อหาวิชา....
3. การใช้สื่อการสอน.....
4. ทำบันทึกการสอน.....
5. จัดห้องปฏิบัติงานศิลปะได้อย่างสะอาด สะดวก ปลอดภัยในการปฏิบัติงาน.....
6. ทดลอง สาธิต หรือปฏิบัติงานศิลปะ.....
7. นำเทคนิควิธีสอนแบบใหม่มาใช้ให้เหมาะสม.....
8. สอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการปฏิบัติงาน ศิลปะได้.....
9. สอนให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดทาง ศิลปะได้.....
10. ดูแลการปฏิบัติงานของผู้เรียน.....
11. สร้างวินัยในการเรียนรู้และการทำงานให้ กับผู้เรียน.....

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12. การวางแผนการประเมินผลการเรียนการสอน.....
13. ตรวจสอบวัดผล และประเมินผลงานที่ผู้เรียนทำเสร็จ.....
<u>ความสามารถด้านวิชาการ</u>					
1. ศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรในระดับที่ใช้ปฏิบัติงานอยู่.....
2. ศึกษาเนื้อหาของหลักสูตรในระดับที่ใช้ปฏิบัติงานอยู่.....
3. ศึกษาค้นคว้า วิจัย ด้วยตนเอง.....
4. นำผลการวิจัยมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน.....
5. ให้คำแนะนำ และคำปรึกษาบางประการเกี่ยวกับการทำวิจัยแก่บุคคลอื่น.....
6. ค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษาได้.....
7. แนะนำตำรา และเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับศิลปะหรือศิลปศึกษาแก่บุคคลอื่น.....
8. คิด เขียน อย่างเป็นระบบ
9. นำความรู้ด้านอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา.....
10. เขียนตำรา เอกสารประกอบการสอนหรือบทความประกอบการเรียนการสอนศิลปศึกษา

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ความสามารถด้านการบริการสังคม</u>					
1. จัดนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ และผลงานทางศิลปะหรือศิลปศึกษา.....
2. เข้าร่วมอภิปรายวิชาการด้านศิลปศึกษา.....
3. จัดสอนหรือฝึกอบรมวิชาการด้านศิลปะ และศิลปศึกษา.....
4. เป็นวิทยากรหรือผู้บรรยายเกี่ยวกับศิลปศึกษาตามสถาบันการศึกษา.....
5. เสนอบทความด้านศิลปศึกษา โดยอาศัยสื่อมวลชน.....
6. จัดประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนศิลปะหรือศิลปศึกษาให้แก่ครูในโรงเรียนตามชุมชน.....
7. เข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ เผยแพร่ ประเพณี และวัฒนธรรมในท้องถิ่นทั้งภายในและนอกสถาบัน.....
8. เป็นกรรมการตัดสินผลงานทางศิลปศึกษา.....
9. ปฏิบัติงานในชุมชนร่วมกับนักเรียนและหน่วยงานอื่น.....
10. จัดบริการข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาต่อในสาขาศิลปศึกษา ตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ.....

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>คุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ</u>					
1. เสนอแนะการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมให้โรงเรียนนำไปปฏิบัติได้.....
2. จัดอภิปรายวิชาการด้านศิลปศึกษา.....
3. จัดนิทรรศการด้านศิลปะหรือศิลปศึกษา เพื่อเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ.....
4. จัดสัมมนา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษา.....
5. ส่งเสริมอนุรักษ์ เผยแพร่ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น.....
6. รับผิดชอบงานในหน้าที่.....
7. ขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงานสอนและงานที่ได้รับมอบหมาย.....
8. ความเสียสละ.....
9. ความเชื่อมั่นในตนเองในการปฏิบัติงาน.....
10. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน.....
11. การตัดสินใจ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการปฏิบัติงาน.....
12. ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ตนเองได้.....
13. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ทุกระดับ.....
14. การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น.....

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม

1. ผศ.ดร.มะลิฉัตร เอื้ออานันท์
ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. รศ.ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ
ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม
สำนักทดสอบทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. รศ.ร.อ.ม.ล.ประทีป มาลากุล
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. อ.สุวรรณ์รัตน์ นาคภักดิ์
สำนักงานศึกษาธิการเขตและการศึกษา 12 จ.ชลบุรี

รายนามมหาวิทยาลัยที่ตอบแบบสอบถาม

1. น.ส.ชาริพย์ เสรีทวีวัฒน์	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
2. นายศนันท์ แยมเมือง	สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพฯ
3. นายวิบูลย์ จันทรแยม	สถาบันราชภัฏเทพสตรี จ.ลพบุรี
4. นางอัญชลี โสมดี	สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่
5. นายนิพนธ์ ทวีกาญจน์	สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จ.อยุธยา
6. นางวิสา อักเวศ	สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จ.จันทบุรี
7. นายอัศวิน ศิลปเมธากุล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จ.ปัตตานี
8. นายเกริก ยุ้นพันธ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ
9. นายทวีเกียรติ ไชยงยศ	สถาบันราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพฯ
10. นายสมนึก ศรีโชติ	สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จ.อยุธยา
11. นายวิรุฬ โทระทอง	สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จ.บุรีรัมย์
12. นายไสว แก้วกล้า	สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จ.บุรีรัมย์
13. นายบุญยัง หมั่นดี	สถาบันราชภัฏสุรินทร์ จ.สุรินทร์
14. นายคเชนทร์ วงศ์ดีเพชร	สถาบันราชภัฏสกลนคร จ.สกลนคร
15. นายเดช ศรีชัย	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี จ.สิงห์บุรี
16. นายอำนาจ เย็นสบาย	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ
17. นายสาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ
18. นางอ้อยทิพย์ พลศรี	สถาบันราชภัฏสงขลา จ.สงขลา
19. นายสมพล ดาวประดับวงศ์	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม จ.นครปฐม
20. นายประเสริฐ ศิลรัตน์	สถาบันราชภัฏยะเชิงเทรา จ.ฉะเชิงเทรา
21. นางสร้อยญา มณีศิริ	โรงเรียนวัดบางภาษี จ.นครปฐม
22. นายนิระศักดิ์ เทนไทรรัตน์	สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จ.อยุธยา

23. นายสมศักดิ์ ขวาลาวณิชย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
24. นายจิระวัฒน์ นีระลันต์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จ.พิษณุโลก
25. นายศุภชัย สิงห์ยะบุศย์ โรงเรียนเสลภูมิ จ.ร้อยเอ็ด
26. นายสุรพงษ์ ตำนลักษณ์โยธิน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
27. นายประยงค์ มุกตเสน สถาบันราชภัฏอุดรธานี จ.อุดรธานี
28. นายไพฑูร จันท์หอม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครใต้
กรุงเทพฯ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นवलลอ นิมอนันตกุล

ภูมิลำเนา 58/179 หมู่บ้านสินทวี ถ.ธนบุรี-ปากท่อ อ.จอมทอง กรุงเทพมหานคร

การศึกษา พ.ศ. 2527 ป.ม.ช. วิทยาลัยช่างศิลป์ กรมศิลปากร

พ.ศ. 2529 กศ.บ. วิชาเอกศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน

พ.ศ. 2536 กศ.ม. วิชาเอกศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ที่ทำงาน อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

99/101 ถ.พัฒนาการ กรุงเทพฯ

การติดตามผลมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

บทคัดย่อ

ของ

นवलออ นิ่มนันทกุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ความหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา

มีนาคม 2537

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการปฏิบัติงานของมหาดัชนีวิชาเอกศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างมหาดัชนีและผู้บังคับบัญชา เกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาดัชนี 4 ด้านคือ ด้านการสอน ด้านวิชาการ ด้านการบริการสังคม และคุณลักษณะด้านการเป็นผู้นำ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม โดยคัดเลือกเฉพาะมหาดัชนีที่ทำหน้าที่สอน จำนวน 29 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 96.55 และกลุ่มผู้บังคับบัญชา จำนวน 29 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 96.55 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย โดยการทดสอบสถิติค่าที (t - test) ผลการวิจัยพบว่า

1. มหาดัชนีมีความเห็นว่า การปฏิบัติงานของตนเองอยู่ในเกณฑ์ดี
2. ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่า การปฏิบัติงานของมหาดัชนีอยู่ในเกณฑ์ดี
3. มหาดัชนีและผู้บังคับบัญชา มีความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของมหาดัชนีใน

ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

A FOLLOW-UP STUDY OF MASTER DEGREE GRADUATES MAJORING IN ART
EDUCATION AT SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY PRASARNMIT

AN ABSTRACT

BY

NAUNLA-OR NIMANUNTAKUL

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

March 1994

The purpose of this research is to study the performances of master degree graduates, majoring in Art Education from Srinakharinwirot University Prasarnmit by comparing opinions between master degree graduates and their administrators concerning 4 categories which are teaching, academic, social administration and leadership. The researcher used 2 sets of questionnaires for collecting data from the 2 of sampling groups by selecting 29 master degree graduate teachers and 29 administrators who were their superiors. With in this 2 relevant groups 28 graduates (96.55%) and 28 administrators (96.55%) answered the questionnaires. Percentages, mean scores and t-test were used to analyze the data. As a result :

1. Master degree graduates evaluated their own performances in all categories at the high level.
2. The administrators evaluated the master degree graduates performances in all categories at the high level.
3. The opinions between master degree graduates and their administrators about master degree graduates performances in all categories were not significantly different.